

Komparativní analýza systému ekologických daní České republiky a vybraných zemí

Petra Novotná

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra Novotná**
Osobní číslo: **M11061**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Komparativní analýza systému ekologických daní České republiky a vybraných zemí**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Sestavte literární rešerši týkající se problematiky ekologických daní.

II. Praktická část

- Zpracujte komparativní analýzu systému ekologických daní České republiky a dalších vybraných zemí.
- Vyvodte závěry ze zpracované analýzy.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

MEZŘICKÝ, Václav. Environmentální politika a udržitelný rozvoj. Praha: Portál, 2005, 207 s. ISBN 8073670038.

MOLDAN, Bedřich. (Ne)udržitelný rozvoj: ekologie – hrozba i naděje. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2003, 141 s. ISBN 8024607697.

POLÁŠKOVÁ, Anna. Úvod do ekologie a ochrany životního prostředí. Praha: Karolinum, 2011, 283 s. ISBN 978-80-246-1927-9.

ŠIROKÝ, Jan. Daňové teorie: s praktickou aplikací. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

TIETENBERG, Thomas H. a Lynne LEWIS. Environmental and natural resource economics. 9th ed. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education, c2012, 666 s. ISBN 978-0-13-139257-1.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **22. února 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2014**

Ve Zlíně dne 22. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 15.5.2014

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlíádně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je analyzovat ekologické daně České republiky, Řecka a Norska a následně provést jejich vzájemnou komparaci z pohledu České republiky. V závěru práce budou navržena doporučení, která by měla vést ke zlepšení systému ekologických daní. Práce je rozdělena na dvě části. První, teoretická část se zabývá základními pojmy ekologických daní, ekonomickými nástroji a ekologickou daňovou reformou České republiky. Druhá, praktická část se zabývá konkrétními daňovými systémy vybraných zemí s jejich srovnáním. Analýza daňových systémů je zaměřena na ekologické daně.

Klíčová slova: Ekologické daně, ekonomické nástroje, ekologická daňová reforma, Kjótský protokol

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is to analyze the environmental taxes of the Czech Republic, Greece and Norway and then make their comparison from the perspective of the Czech Republic. Finally, the aim of the thesis is to propose recommendations to improve the system of environmental taxes. Thesis is structured into two parts. The first, theoretical part deals with the basic concepts of environmental taxation, economic instruments and environmental tax reform in the Czech Republic. The second part deals with specific tax systems in selected countries with their comparison. The analysis of tax systems is focused on environmental taxes.

Keywords: Environmental taxes, economic instruments, environmental tax reform, The Kyoto Protocol

Ráda bych poděkovala Ing. Elišce Pastuszkové, Ph.D. za vedení této bakalářské práce a také bych chtěla poděkovat rodině a přátelům, kteří mne po celou dobu podporovali.

„Příroda je proti nám ve výhodě, může existovat bez nás, my bez ní zahyneme.“

Jaromíra Kolářová

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 PROPOJENÍ ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY A EKONOMIKY	12
1.1 NÁSTROJE ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY	13
1.1.1 Ekonomické nástroje	14
2 ENVIRONMENTÁLNÍ DANĚ	19
2.1 VYSVĚTLENÍ POJMŮ TÝKAJÍCÍCH SE ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ.....	19
2.2 ENVIRONMENTÁLNÍ DANĚ V EU A MIMO EU.....	20
2.2.1 Environmentální daně v Evropské unii	20
2.2.2 Daňové soustavy zemí EU	21
2.2.3 Environmentální daně mimo EU.....	24
2.3 EKOLOGICKÁ DAŇOVÁ REFORMA	25
2.3.1 Principy zavedení ekologické daňové reformy v ČR.....	25
2.3.2 Etapy ekologické daňové reformy	26
3 KJÓTSKÝ PROTOKOL	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 ANALÝZA ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ ČESKÉ REPUBLIKY	29
4.1 ENVIRONMENTÁLNÍ DANĚ ČESKÉ REPUBLIKY	29
4.1.1 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů.....	29
4.1.2 Daň z pevných paliv	31
4.1.3 Daň z elektřiny	32
4.2 PŘEPOČTENÉ SAZBY DANÍ	32
5 ANALÝZA ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ ŘECKA	35
5.1 ENVIRONMENTÁLNÍ DANĚ ŘECKA	35
6 ANALÝZA ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ NORSKA	38
6.1 ENVIRONMENTÁLNÍ DANĚ NORSKA.....	38
7 HODNOTY ZDANĚNÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ URČENÉ SMĚRNICÍ RADY 2003/96/ES	44
8 KOMPARACE ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ ČR, ŘECKA A NORSKA	46
8.1 EMISE CO ₂ , SO _x , NO _x	46
8.2 PRODUKCE ODPADU	49
8.3 PŘÍJMY A VÝDAJE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	49
8.4 SROVNÁNÍ SOUSTAVY ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ.....	51
8.5 SHRNUÍ.....	57
8.6 NÁVRHY PRO ČESKOU REPUBLIKU	58
ZÁVĚR	61
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	62
SEZNAM OBRÁZKŮ	68
SEZNAM TABULEK	69
SEZNAM PŘÍLOH	70

ÚVOD

Situace ohledně znečištění ovzduší se během let postupně zlepšuje. Jako příklad lze uvést výrobu elektřiny, kdy se postupně zmenšuje podíl uhelných elektráren a zvyšuje se podíl elektřiny z jádra a ze Slunce. I přesto se kvalita životního prostředí neustále zhoršuje díky působení lidského faktoru. S pokrokem přicházejí nové metody, jak přírodu „ošálit“. Objevují se například nové chemikálie, které usnadňují život zemědělcům a společností obecně. Ani čas není schopen tyto zásahy do přírody vyřešit. Již v roce 1962 se objevila na trhu první kniha, která upozorňovala na hrozivé dopady na životní prostředí tím, že se v zemědělství používají nebezpečné pesticidy a jiné chemické látky. Tyto chemikálie jsou však nebezpečné nejen pro naši přírodu, ale i pro člověka. Tím, že každodenně zatěžujeme přírodu, ničíme i život v ní. Zásah státu do systémů pro ochranu životního prostředí je tedy nezbytný.

K ochraně životního prostředí stát využívá administrativních, ekonomických a jiných nástrojů či ekologické daňové reformy. Tyto prostředky mohou zvýhodňovat statky, které jsou šetrné k životnímu prostředí a tímto motivovat občany a společnosti, nebo naopak zatížit nešetrné statky ekologickými daněmi. Ochrana životního prostředí se snaží subjekty motivovat k tomu, aby byly šetrnější k životnímu prostředí. Tento krok by se dal označit jako prevence. Horší variantou je zásah státu do ochrany životního prostředí v podobě pokut, kdy se subjekt dopustí nějakého přestupku, tento krok by se dal označit jako sankce.

Práce je rozdělena do dvou částí a to na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se zabývá vysvětlením základních pojmů, které jsou spojeny s ekologickými daněmi a také úvodem do problematiky ekologických daní. Praktická část se zabývá především analýzou ekologických daní České republiky a dalších vybraných zemí a jejich porovnáním. Pro toto srovnání byly vybrány vedle České republiky, také zástupce ze zemí Evropské unie – Řecko a země, která se vstupu do Evropské unie brání - Norsko. Řecko je členem Evropské unie již od roku 1981, svým HDP na obyvatele se velmi přibližuje hodnotám České republiky, což byl jeden z důvodů, proč jsem zvolila zrovna tuto zemi. Dalším důvodem byla řecká krize, zda problémy Řecka nějak neovlivní vývoj ekologických daní. Norsko se svým přebytkovým státním rozpočtem, si snaží udržet svou nezávislost, nechce zavádět omezení rybolovu ani sponzorovat jiné země. Norové platí jedny z nejvyšších daní v Evropě a nejsou osvobozeni ani od ekologických daní, stát si však může určovat výši daně a nemusí respektovat žádné minimální limity.

Cílem této bakalářské práce je provést komparativní analýzu ekologických systémů České republiky a dalších vybraných zemí. A na základě této analýzy budou provedeny závěry a případné návrhy v čem by se například Česká republika měla ještě zlepšit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PROPOJENÍ ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY A EKONOMIKY

Ekonomie je s ekologií úzce propojena, protože už z historického vývoje existuje několik příkladů, kdy se tyto obory dostaly do rozporu, i v dnešní době převládá názor, že rozvoj jednoho oboru probíhá na úkor toho druhého, ale ne vždy to musí být pravda. (Ritschelová, 2004, s. 23)

Stát reguluje a upravuje chování ekonomických subjektů k životnímu prostředí a to pomocí zákonů a pravidel. Regulace ze strany státu probíhá buď ekonomická, nebo sociální. Dle jiného členění hovoříme o přímé a nepřímé regulaci. Přičemž přímá regulace používá pro prosazení svých cílů zejména normy, zákazy a příkazy, ale nepřímá regulace využívá různé nástroje vládní politiky, jako jsou daně a poplatky, vládní garance, dluhopisy, obligace či nástroje měnové politiky. (Ritschelová, 2004, s. 23)

Ekonomický přístup k ochraně životního prostředí a k problematice udržitelného rozvoje vychází ze dvou prvotních kategorií:

- Z nákladů, které je nutno vynaložit k ochraně životního prostředí např.: náklady na omezení produkce emisí
- Z nákladů, které je třeba vynaložit na opravu škod způsobených na životním prostředí

Ekonomické optimum lze vysvětlit jako vztah mezi celkovými náklady na životní prostředí a jeho znečištěním. Jeho cílem je nalézt takový bod, ve kterém by byl součet nákladů na ochranu a na odstranění škod na životním prostředí minimální. (Ritschelová, 2004, s. 26 - 27)

Za neúnosné poškození je považováno znečištění nad hranici, která je stanovena společenským konsensem. Odborníci se shodují na tom, že většina ekologických problémů pramení ze špatných politických rozhodnutí či selhání. (Ritschelová, 2004, s. 27)

Ochrana životního prostředí úzce souvisí s hospodářským růstem. Hospodářský růst nebo i výkonnost ekonomiky lze měřit hrubým domácím produktem, který je považován za nejdůležitější ukazatel výkonnosti ekonomiky. Na jeho výši se odráží kategorie dané ekonomiky. Tento ukazatel také rozhoduje o přijetí nových členů do různých organizací a společenství jako je EU. HDP bývá často kritizován pro svou nepřesnost a zkreslenost, protože se do výpočtu nezahrnuje skutečná produkce ani spotřeba společnosti na službách a statcích životního prostředí. (Ritschelová, 2004, s. 36)

Existují dva pohledy na problematiku propojení životního prostředí a ekonomiky z pohledu zaměstnanosti a životního prostředí:

- Ochrana životního prostředí snižuje pracovní příležitosti
- Ochrana životního prostředí a prosazování strategie udržitelného rozvoje vyvolává nové činnosti, které naopak vytvářejí nová pracovní místa (Ritschelová, 2004, s. 36)

Problematika zabývající se zaměstnaností a problematika řešící ochranu životního prostředí byly dříve řešeny pouze odděleně. V současné době při rostoucích nárocích se však tyto problematiky začínají propojovat a řešit společně. Jak již bylo uvedeno, tyto obory na sebe mají jak pozitivní vliv, tak i negativní. Pozitivním efektem ochrany životního prostředí, na problematiku stále se navyšující nezaměstnanosti, je vytváření nových pracovních míst, kterých není zrovna málo. Zpráva o zaměstnanosti uvádí, že v zemích EU pracovalo na místech spojených s ochranou životního prostředí kolem 3,5 milionů zaměstnanců. Naopak negativní působení může mít ochrana životního prostředí na některé podniky, které by byly dohnány až k likvidaci, a tím by se tedy nezaměstnanost zase zvýšila. (Ritschelová, 2004, s. 36)

Záleží jen na jednotlivých podnicích, jakou zvolí strategii a postoj k ochraně životního prostředí. Ačkoliv se na první pohled může zdát, že environmentální legislativa přináší podnikům především zvyšování nákladů, nese s sebou i nemalé výhody jako například zvýšení prestiže firmy. Na trhu se objevují dva typy chování ze strany podniků:

- Pasivní
- Aktivní

Pasivní činnost podniku se vztahuje pouze na platné, přikázané zákony a na dosažení patřičných limitů a pravidel. Aktivní přístup se snaží propojit ochranu životního prostředí a zákon udržitelného rozvoje do systému svého řízení. (Ritschelová, 2004, s. 42)

1.1 Nástroje environmentální politiky

Nástroje environmentální politiky jsou zaměřeny na co nejefektivnější dosažení cílů k ochraně životního prostředí. Pro tyto účely existuje velké množství nástrojů, které ovlivňují ekologické chování podnikové sféry, včetně spotřebitelů. Nejúčinnějším způsobem ochrany životního prostředí je propojení a použití více ekonomických nástrojů environmentální politiky zároveň. Také je důležité, aby tyto nástroje nebyly užívány na úkor sociální a ekonomické dimenze. Při propojení různých nástrojů je vhodné brát v úvahu dvě

základní kritéria, a to účinnost a hospodárnost. Dříve převažovalo používání administrativně-právních nástrojů, které se však ukázaly jako statické, neflexibilní a také příliš nákladové. Jako mnohem efektivnější se prokázaly ekonomické nástroje, které jsou podrobněji rozebrány níže. Ve vyspělých ekonomikách se používá tzv. „nástrojový mix“, tedy kombinace různých nástrojů. Také stále častěji dochází v průmyslové sféře vyspělých zemí k prosazování dobrovolného přístupu k ochraně životního prostředí. Mezi nástroje politiky životního prostředí lze zařadit administrativně-právní nástroje, ekonomické nástroje a dobrovolné přístupy. (Ritschelová, 2004, s. 66; Polášková, 2011, s. 24)

Dle některých autorů se mezi nástroje politiky životního prostředí dá také zařadit ekologická daňová reforma. (Moldan, 2003, s. 57)

Pojmy „ekologické“ a „environmentální“ jsou v této práci považovány za synonyma a to z důvodu použité literatury, která mezi těmito výrazy nedělá rozdíly.

1.1.1 Ekonomické nástroje

Ekonomickými nástroji environmentální politiky jsou míněny prostředky, které mohou sankcionovat ekonomické subjekty v případě, že se nechovají zrovna ekologicky anebo mohou naopak některé subjekty finančně zvýhodňovat. Každý ekonomický subjekt má svobodnou vůli, jak se zachová a popřípadě jak toho využije. Hlavním cílem ekonomických nástrojů environmentální politiky je snižovat škodlivé dopady na životní prostředí, případně zvyšovat zájem ekonomických subjektů na čistém životním prostředí. Dalším cílem je také omezit spotřebu neobnovitelných přírodních zdrojů. (Mezřický, 2005, s. 129)

Ekonomické nástroje mají plnit následující funkce:

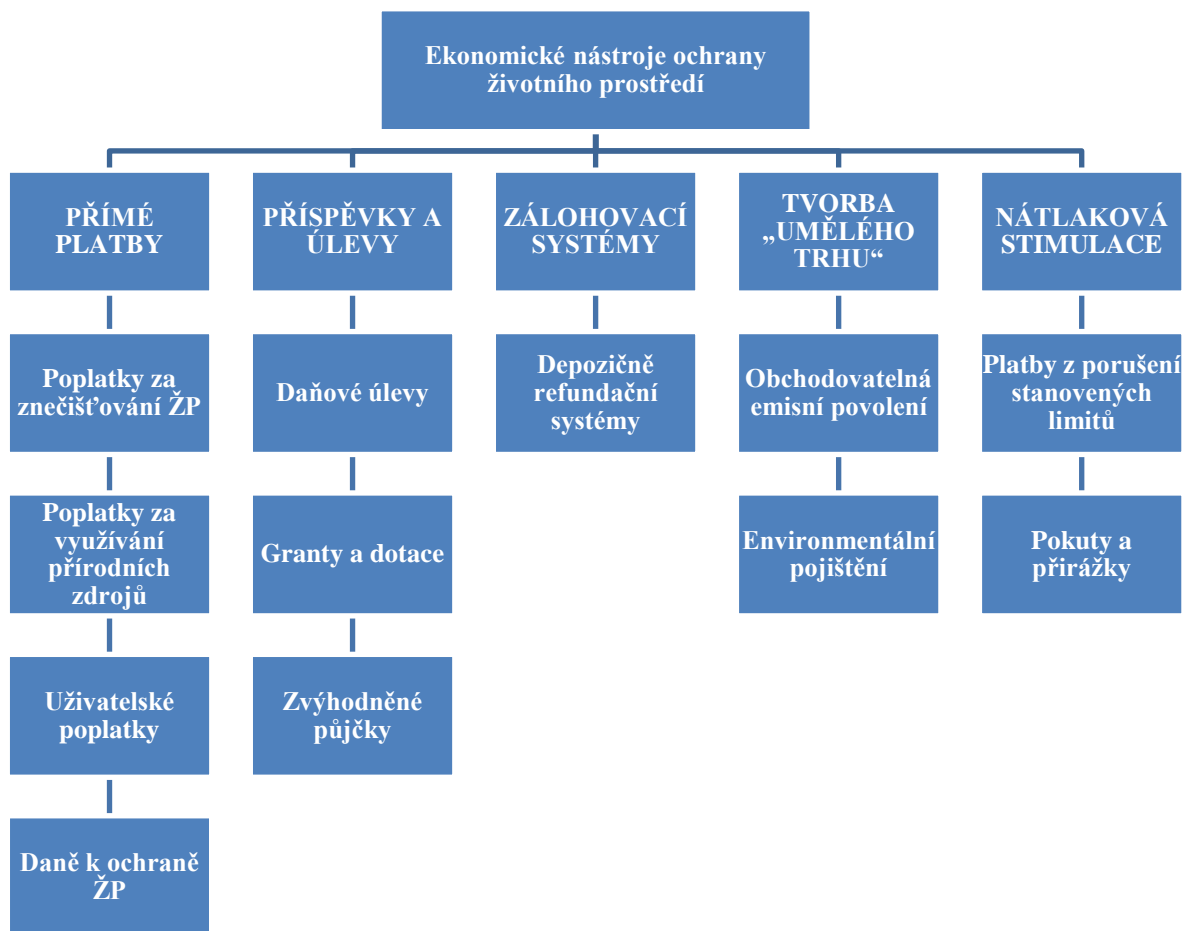
- Internalizační funkci – alespoň částečně zohledňuje znečištění ve výrobních nákladech.
- Stimulační funkci – snaží se znečišťovatele přimět ke snížení úrovně jeho znečištění anebo k omezení spotřeby přírodních zdrojů. Vede firmy k tomu, aby vytvářely nové technologie a inovace, které budou šetrnější k životnímu prostředí než ty staré.
- Finanční funkci – výnosy z ekonomických nástrojů slouží opět jako zdroj financování ochrany životního prostředí.

- Vyrovnávací funkci – ekonomické nástroje vyrovnávají rozdílné ekonomické podmínky znečišťovatelů, které jsou důsledkem minulého vývoje.
- Redistribuční funkci – ekonomické nástroje zmírňují dopad na některé skupiny lidí. (Ritschelová, 2004, s. 60)

Ekonomické nástroje je možné klasifikovat na:

- Nástroje negativní stimulace (reaktivní) – vztahují se na již vzniklé poškození životního prostředí, to znamená, že řeší až důsledky.
- Nástroje pozitivní stimulace (preventivní) – snaží se předejít tomu, aby vůbec k nějakému poškození nedošlo. (Ritschelová, 2004, s. 60)

Podrobné rozdělení ekonomických nástrojů na ochranu životního prostředí je graficky znázorněno na Obr. 1. (Široký, 2008, s. 199)

Obr. 1. Dělení ekonomických nástrojů ochrany ŽP (Zdroj: Široký, 2008, s. 199)

Druhy ekonomických nástrojů se rozdělují (Mezřický, 2005, s. 130 - 135) na:

- Poplatkový systém
- Poplatky za vypouštěné znečištění
- Systém zálohování
- Prodej emisních práv
- Úvěrová, zahraničněobchodní a daňová politika
- Mechanismus finanční podpory

Poplatkový systém patří mezi nejrozšířenější nástroj environmentální politiky. Poplatkový systém se dá přirovnat k ceně, kterou platí osoba znečišťující životní prostředí za využívání funkcí životního prostředí. Většinou se jedná o využití prostředí jako média, které vstřebává odpady z výrobní činnosti. Výše poplatků se stanovuje podle množství a druhu znečišťujících látek. Do poplatkového systému patří například poplatky za vypouštěné

znečištění, poplatky za využívání přírodních zdrojů, poplatky za produkty a uživatelské poplatky. (Mezřický, 2005, s. 130 - 132)

Poplatky za vypouštění znečištění zahrnují především poplatky za znečišťování ovzduší, poplatky za vypouštění odpadních vod, poplatky za ukládání odpadů na skládky ale i poplatky za hluk. V České republice jsou poplatky dlouhodobě užívaným nástrojem. Poplatky za znečišťování ovzduší platí právnické a fyzické osoby, které provozují velké, střední a malé zdroje znečišťování. K poplatku, který je přepočten na určitý druh znečišťující látky, se dále připočte přírážka ve výši 50 % a to za předpokladu, že zdroj znečištění přesahuje emisní limity. Výnosy z těchto poplatků jsou přesunuty do rozpočtů obcí, ale také do Státního fondu životního prostředí. Poplatky za hluk se v ČR vztahují na leteckou dopravu a to například na letiště Václava Havla tedy na bývalé Ruzyňské letiště v Praze. Velikost poplatku se odvíjí od hmotnosti letadla a od jeho hlučnosti. Výnosy poplatků se využívají na financování hlukového monitoringu. (Mezřický, 2005, s. 131)

System zálohování zatěžuje spotřebitele o navýšení ceny zboží o vratnou zálohu. V případě, že spotřebitel zakoupené zboží po jeho spotřebě vrátí na určené místo je mu zaplacená záloha zpět navracena. Tento ekonomický nástroj nutí zákazníka, aby se choval alespoň trochu šetrně k životnímu prostředí. Tyto zálohy se vztahují na láhve od piva a na některé druhy vína. V zahraničí se zálohový systém vztahuje také na PET lahve, baterie či olovněné akumulátory. (Mezřický, 2005, s. 132)

Prodej emisních práv je považován za ekonomicky nejefektivnější nástroj politiky životního prostředí. Tento systém je založen na tom, že se nejdříve musí stanovit přípustný limit emisního znečištění, který se na daném území rozpočte mezi všechny podniky. Jednotlivé firmy se tedy snaží na vlastní náklady snížit hodnotu znečištění životního prostředí. Z toho důvodu se na trhu objevují dva druhy firem. Za prvé jsou zde firmy, které nemají příliš vysoké náklady na snížení svého znečištění a jsou k tomu ještě schopny snížit hodnoty znečištění pod emisní limity. A zadruhé jsou zde firmy, u kterých náklady na snížení znečištění převyšují nad jejich užitky. Podniky, které sníží hodnoty znečištění pod rámec určených hodnot, mohou zažádat kontrolní orgán o certifikát na tento přebytek v podobě emisního redukčního kreditu. Certifikát emisního redukčního kreditu mohou využít jako povolenku pro danou firmu v jiném provozu, ve kterém mají hodnoty znečištění příliš vysoké nebo mají možnost si tento kredit uložit do banky a využít ho později nebo ho mohou prodat jiné firmě. Firmy, jejichž náklady na snížení znečištění, jsou příliš vysoké, mohou využít možnosti zakoupení kreditové povolenky na znečištění od jiné firmy. Tento

system globálně vyrovná danou oblast tím, že některé podniky mají jisté rezervy a jiné zase přesahují určené limity. Tento systém se dlouhodobě užívá v USA již od sedmdesátých let 20. století a dále se rozšířil do Austrálie, Nového Zélandu, Kanady či Islandu. V evropských zemích se tento systém užívá spíše experimentálně. (Mezřický, 2005, s. 133 - 134)

Úvěrová, zahraničněobchodní a daňová politika se označují jako doplňkový systém hospodářské politiky, kdy jsou firmám například poskytovány zvýhodněné úvěry za to, že chtějí investovat do ochrany životního prostředí. Poskytované úvěry mají nižší úrokovou míru anebo půjčují úvěry s delší dobou splatnosti. Nástroje zahraničněobchodní politiky umožňují omezit vývoz některých produktů, u kterých je zájem ochránit životní prostředí anebo je možné omezit dovoz produktů, které jsou škodlivé pro životní prostředí. Efektivním nástrojem obchodní politiky jsou celní sazby, které mohou zvýhodňovat či podporovat určitý rozvoj trhu. Některé výrobky, které jsou šetrné k životnímu prostředí, jsou zatíženy nižší sazbou daně a tím jsou na trhu zvýhodněny. Také u daní z příjmů jsou od daně osvobozeny příjmy právnických a fyzických osob z provozu malých vodních elektráren do výkonu 1 MW, větrných elektráren, tepelných čerpadel či solárních zařízení. (Mezřický, 2005, s. 134 - 135)

Mechanismus finanční podpory zahrnuje přímou účast veřejných rozpočtů na financování ochrany životního prostředí. Do veřejných rozpočtů patří státní rozpočet, finance státních účelových fondů, finance krajských úřadů, měst a obcí. (Mezřický, 2005, s. 135 - 136)

2 ENVIRONMENTÁLNÍ DANĚ

V této kapitole budou vysvětleny základní pojmy a slovní spojení, které jsou pro oblast ekologických daní nezbytné. Environmentální daně byly založeny, kvůli regulaci znečištění životního prostředí. Další část této kapitoly bude věnována daňovým systémům v EU a mimo ni. Na závěr bude rozebrána ekologická daňová reforma.

2.1 Vysvětlení pojmů týkajících se environmentálních daní

Ochrana životního prostředí lze definovat jako „*Lidské cílevědomé aktivity, jejichž cílem je chránit či obnovit složky životního prostředí cestou snížení nebo odstranění emisí znečišťujících látek, redukci přítomnosti znečišťujících látek ve složce životního prostředí či omezení degradace ekosystémů.*“ (Ritschelová, 2004, s. 9)

Environmentální daně jsou úzce spojeny s environmentální politikou, která by se dala specifikovat jako „*politika zaměřená na péči o životní prostředí s cílem zachování podmínek pro život na Zemi.*“ (Moldan, 2003, s. 79)

Ekologie by se dala definovat jako „*věda zkoumající vztahy organismů k vnějšímu prostředí a vztahy organismů navzájem (včetně člověka). Patří mezi základní biologické disciplíny a zároveň je vědou interdisciplinární. Poskytuje teoretický základ všem aktivitám vedoucím k ochraně životního prostředí.*“ (Ritschelová, 2004, s. 7)

Udržitelný rozvoj je především chápán jako „*takový rozvoj, který zajistí naplnění potřeb současné společnosti, aniž by ohrozil možnost splnění potřeb generací příštích.*“ (Moldan, 2003, s. 79)

Ekologická daňová reforma lze definovat jako „*změna struktury daňové soustavy s cílem zvýšení daní z užití přírody a snížení daní z práce, tj. omezení čerpání přírodních zdrojů a snížení znečišťování životního prostředí při zachování tzv. daňové neutrality, tj. při zachování současné úrovně daňového zatížení.*“ (Moldan, 2003, s. 57)

Přírodní zdroje jsou „*Prvky a síly přírody, které jsou skutečně či potenciálně využitelné v procesu výroby či spotřeby společnosti. Představují část přírodního bohatství, jež tvoří souhrn vnějších přírodních podmínek života.*“ (Ritschelová, 2004, s. 10)

Obnovitelné zdroje jsou „*přírodní zdroje, které mají schopnost se při postupném spotřebovávání částečně, nebo úplně obnovovat, a to samy nebo za přispění člověka*“ (OZE, 2010 – 2013)

Daňová soustava je definována jako „*souhrn daní vybíraných v určitém státě, v určitém čase. Z právního hlediska to jsou jednotlivé daně upravené v daňových zákonech.*“ (Široký, 2013, s. 10)

Daňový systém je „*širším pojmem než daňová soustava. Zahrnuje (kromě daňové soustavy) i právně, organizačně a technicky konstituován systém institucí, které zabezpečují správu daní, jejich vyměřování, vymáhání a kontrolu, a rovněž systém nástrojů, metod a pracovních postupů, které tyto instituce uplatňují ve vztahu k daňovým subjektům.*“ (Široký, 2013, s. 10)

Daňový subjekt je „*osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně.*“ (Česko, 2009)

Škody na životním prostředí jsou „*veškeré záporné důsledky změn kvality jednotlivých složek životního prostředí, jinak řečeno představují veškeré negativní externality.*“ (Ritschelová, 2004, s. 26)

Externalita lze chápat jako „*nekompenzované vlivy lidských jedinců na sebe navzájem i na přírodu.*“ (Ritschelová, 2004, s. 27)

Evropská unie je „*vyšším typem evropské integrace než ten, který představovala jednotlivá Evropská společenství, je založena na základě smlouvy o Evropské unii.*“ (Kočíková, 1998, s. 20)

2.2 Environmentální daně v EU a mimo EU

Tato kapitola se zabývá problematikou environmentálních daní v Evropské unii a mimo ni. Evropská unie vydává různá doporučení, která by se měla v členských státech dodržovat. Dále se zde nachází charakteristika ekologických daní mimo Evropskou unii.

2.2.1 Environmentální daně v Evropské unii

Zhruba od 90. let minulého století se začal projevovat čím dál vyšší zájem o podporu a zavádění ekologických daní jako součást ekologických daňových reforem v mnoha zemích EU. Mezi tyto státy patřilo především Dánsko, Německo, Nizozemsko, Švédsko a Finsko. Zařazení ekologických daní mělo podpořit státní politiku zaměstnanosti a to tím, že by kompenzovalo snížení daňového zatížení práce. (Široký, 2013, s. 201 - 202)

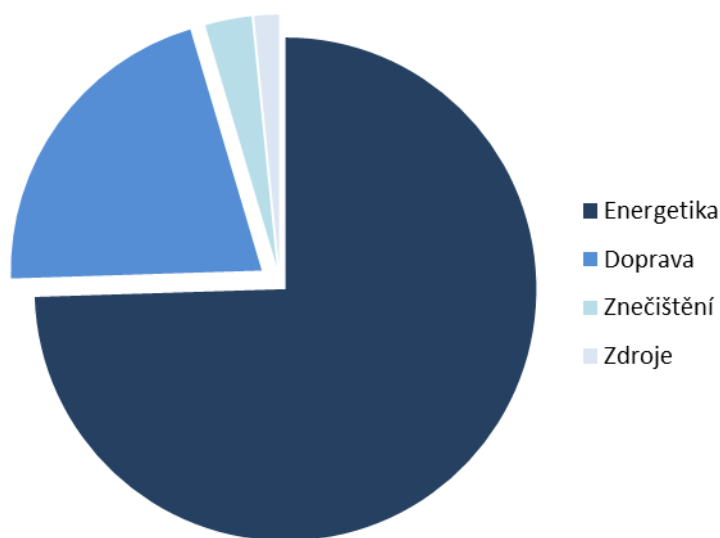
Předmětem ekologických daní je zemní plyn, CO₂, některé obaly, hnojiva a vypouštění škodliviny do ovzduší atd. V roce 2010 Evropská komise předložila návrh na zdaňování uhlíku, byla to tzv. uhlíková daň, která by se vybírala nejen za vypouštění CO₂ továrními

komíny, ale i za použití ropy, plynu nebo uhlí pro pohon motorů a to včetně automobilových motorů. Tato daň by byla součástí revize směrnice č. 2003/96/ES, která by obecně sloužila k tomu, aby sjednotila danou normu a přispěla k dosažení cílů EU na snížení emisí skleníkových plynů a zároveň by podpořila cíl zvyšovat podíl využívání energie z obnovitelných zdrojů. Nová norma by zvýšila minimální sazby zdanění energetických produktů a elektřiny a zároveň by se měl rozšířit seznam energetických produktů, na které by se směrnice vztahovala. (Široký, 2013, s. 201 - 202)

2.2.2 Daňové soustavy zemí EU

Dle Eurostatu jsou rozlišovány čtyři různé typy environmentálních daní a to v souvislosti s dopravou, energetikou, znečištěním a se zdroji. Úroveň a míra zdanění v oblasti životního prostředí se liší v jednotlivých evropských zemích. Nejvyšší příjmy z environmentálních daní jsou z energetiky, ta představuje téměř 75 %, další jsou environmentální daně z dopravy, které tvoří příjmy okolo 20 % a zbytek tvoří ekologické daně ze znečištění a ze zdrojů. (Eurostat, 2013d)

Grafické znázornění podílu příjmů z environmentálních daní se nachází na Obr. 2.

Obr. 2. Podíl příjmů z environmentálních daní podle typu daně

(Zdroj: Eurostat, 2013d)

Typy environmentálních daní se dále člení do podrobnějších skupin. Do energetiky jsou zahrnuty daně týkající se paliv a elektrické energie. V kategorii dopravy jsou zahrnuty automobily a jiné dopravní prostředky. Do třetí kategorie patří environmentální daně na

znečištění, což představuje různá měření emisí. Posledním typem jsou zdroje, které zahrnují zdanění zdrojů životního prostředí jako například voda. (Eurostat, 2013e)

Energetika:

- Energetické produkty pro dopravní účely
- Bezolovnatý benzín, olovnatý benzín
- Diesel
- Další energetické produkty pro dopravní účely
- Energetické produkty pro stacionární účely
- Lehké a těžké topné oleje
- Zemní plyn, Biopaliva
- Spotřeba elektrické energie a výroba
- Další energetické výrobky pro stacionární použití
- Skleníkové plyny
- Obsah uhlíku v palivech
- Emise skleníkových plynů

(Eurostat, 2013e)

Doprava (kromě paliva pro dopravu):

- Motorová vozidla dovoz nebo prodej - jednorázové daně
- Registrace nebo užívání motorových vozidel, opakující se např. roční daně
- Silniční použití např. dálniční poplatky
- Poplatky za dopravní přetížení a městské mýtné
- Jiné dopravní prostředky - lodě, letadla, železnice
- Pojištění motorových vozidel - nezahrnuje obecné daně z pojištění

(Eurostat, 2013e)

Znečištění:

- Měření nebo odhad emisí do ovzduší

- Měřené nebo odhadované emise NO_x, SO_x
- Měřené nebo odhadované emise do ovzduší (bez CO₂)
- Látek poškozujících ozonovou vrstvu
- Měřené nebo odhadované emise do vody
- Z plošných zdrojů znečištění vody
- Pesticidy na základě např. chemického obsahu
- Umělá hnojiva vyrobená z fosforu nebo hnojiva, která obsahují dusík
- Nakládání s odpady
- Shromažďování, úprava nebo odstranění
- Jednotlivé produkty např. obaly, nápojové obaly, baterie, pneumatiky, maziva

(Eurostat, 2013e)

Zdroje:

- Odběr vody
- Sběr biologických zdrojů
- Těžba surovin např. minerály, ropa a zemní plyn
- Změny v krajině a kácení stromů

(Eurostat, 2013e)

Environmentální daně mají mnoho důležitých výhod, jako je například ekologická účinnost, ekonomická výkonnost, schopnost zvýšit veřejné příjmy a transparentnost. Environmentální daně se často používají proto, že mohou přímo reagovat na selhání trhů a mohou brát dopady na životní prostředí a začlenit je přímo do cen. Na druhou stranu environmentální daně mají i své nevýhody. Za hlavní nevýhodu se nejčastěji uvádí neefektivnost standardů, nedostatečná motivační schopnost a ztráta konkurenceschopnosti na zahraničních trzích. Evropská unie má stanovené požadavky na daňové soustavy členských zemí. (MŽP, [b. r.]

- právní perfektnost
- daňová efektivnost
- daňová spravedlnost

- jednoduchost a srozumitelnost
- správné ovlivňování chování ekonomických subjektů

Právní perfektnost by měla splňovat každá vydaná legislativa a to z důvodu, aby nemohla být napadnutelná. Každá soustava daní by měla být vytvořena efektivně a spravedlivě. Dále by měla být jednoduchá a srozumitelná pro podniky a občany, kterých se ustanovení týkají. Daně a poplatky by měly také správně ovlivňovat chování ekonomických subjektů jako například již zmíněná záloha na skleněné láhve.

(EKONOMIKA, MARKETING, MANAGEMENT, [b. r.])

2.2.3 Environmentální daně mimo EU

Environmentální daně mimo Evropskou unii nemusí být nutně na horší úrovni. Státy, které nejsou členy EU jako je Norsko, Švýcarsko nebo Lichtenštejnsko se nemusí řídit směrnicemi vydanými od EU. Záleží tedy na každém státu, dle jakých limitů se budou řídit. Tyto země sice nepatří mezi členské státy, ale často jsou s EU ve spojení jinak, jako například EHS, Schengenský prostor nebo mohou být členy OECD atd. Záleží tedy od jednotlivé země jaké podmínky a zákony jsou na jejich území stanoveny, a které jsou platné. Problémy, které se týkají životního prostředí, jsou globálním problémem, a proto byly založené různé instituce pro ochranu životního prostředí a dále společenství, která mají na starost kontrolu dodržování stanovených dohod. Například GMES je takové společenství, které kontroluje všechny členské státy tohoto společenství. (Evropská komise, 2012)

Ekologický systém daní je vnímán jako prostředek díky, kterému mohou vlády mít zvláštní vliv na rozhodování firem, ale i jednotlivců. Díky ekologickým daním lze dosáhnout mnoha cílů ochrany životního prostředí, jejich používání se rozšiřuje do zemí OECD. OECD doporučuje, aby byly ekologické daně přímo vybírány ze znečišťujících látek nebo z aktivit, které způsobují škody na životním prostředí. Cílem vlády by mělo být zavést co nejširší daně, aby mohli správně působit na chování spotřebitelů, ale i firem. (OECD, © 2010)

Nástroje používané na politiku životního prostředí jsou podle OECD rozděleny na několik skupin. Patří zde daně a poplatky, dobrovolný přístup, obchodní povolenky. V první kapitole již byly popsány všechny tři nástroje politiky životního prostředí. (OECD, [2011])

2.3 Ekologická daňová reforma

U systému environmentálních daní je třeba, aby si stát položil otázku co je vlastně potřeba zdanit? Zda je třeba řešit příčinu nebo až vzniklé důsledky? Někdy se totiž může stát, že přesné měření emisí a kontaminace vod nelze přímo přiřadit subjektu, který za tímto poškozením stojí. Jednou ze strategií, které by bylo možné na tento problém použít je zdaňovat přímo měřitelné komodity. Například u komodit, které jsou škodlivé k životnímu prostředí a jsou i přímo měřitelné, by měly být zdaněny rovnou při prodeji a ne až po vzniku škodlivé emise ze spotřeby této komodity. (Tietenberg, 2012, s. 389)

Hlavním cílem ekologické daňové reformy je stimulovat ekonomické subjekty k takovému chování, aby docházelo k postupnému snížení poškozování životního prostředí a také jeho dopadů na zdraví obyvatelstva. (MŽP, [2007])

Ekologická daňová reforma by měla postupně nahradit daň z přidané hodnoty a z příjmů. Místo těchto daní by byly daně z energií, z použitých primárních surovin, z produkce odpadů nebo jiného znečištění a to za podmínek celkové výnosové neutrality celé daňové soustavy. Ekologická daňová reforma by měla také snížit nezaměstnanost a to tím, že přenesla daňové zatížení na životní prostředí a to vyvolá zlevnění práce a tak podpoří zaměstnanost. Ekologický průmysl se rychle rozvíjí a roste, což také představuje spoustu nových pracovních míst. Z hlediska dřívějšího vývoje ekonomických nástrojů je zřejmé, že daně patří mezi perspektivní nástroje. Daňovou soustavu pro ochranu životního prostředí jde použít dvěma způsoby. Jednak je možné některé skupiny daňově zvýhodňovat v podobě úlev na dani, osvobození nebo ve formě snížených sazeb, ale také lze naopak některé subjekty daňově znevýhodnit. Daňové znevýhodnění se vztahuje na produkty, výrobky či služby, které mají negativní vliv na životní prostředí. Oba přístupy mají své výhody i nevýhody. (Moldan, 2003, s. 57 - 58)

2.3.1 Principy zavedení ekologické daňové reformy v ČR

Ekologická daňová reforma nejdříve ekonomickým subjektům dopřeje čas, aby se s případnými změnami, které reforma přináší, stihli seznámit. Ve všech etapách by měla ekologická daňová reforma být výnosově neutrální, což znamená, že by neměla vést ke zvýšení celkové daňové zátěže. Tento princip by měl být zrealizován tím, že případné zavedení a navýšení ekologických daní se projetí snížením jiných daní. Výnosy z ekologických daní a poplatků by měly být využity tak, aby snížily náklady práce s cílem

podpořit zaměstnanost. Ekologická daňová reforma je navržena tak, aby byla účinná z hlediska plnění stanovených cílů. (MŽP, [2007])

2.3.2 Etapy ekologické daňové reformy

Ekologická daňová reforma se skládá ze tří etap, ve kterých bude postupně zaváděna až do roku 2017. Nejdříve ekologická daňová reforma v první etapě vychází z úplné transpozice Směrnice 2003/96/ES, o zdanění energetických produktů a elektřiny. Tato etapa byla připravena do roku 2007, aby mohla být účinná nejpozději od 1. 1. 2008. (MŽP, [2007])

V druhé etapě proběhla revize stávajících poplatků ze zdanění energetických produktů a elektřiny. Tato druhá část proběhla v roce 2010 a trvala do roku 2013. Dále se zabývala dalšími nástroji pro regulaci v oblasti životního prostředí a opatření v oblasti dopravy. Tyto poplatky se přetransformovaly na ekologické daně. (MŽP, [2007])

Poslední třetí etapa má být předběžně realizovaná od roku 2014 do roku 2017. V této etapě dojde ke zhodnocení předchozích etap a dále zde má dojít k celkovému prohloubení ekologické daňové reformy. Třetí etapa bude zahrnovat úpravy všech druhů ekologických daní a to včetně poplatků, které slouží pro ochranu životního prostředí. Dále bude dbáno na to, aby tyto daně a poplatky byly spravedlivě vybrány finančními úřady a orgány, které je budou vybírat a opět musí dbát na to, aby byla dodržena podmínka výnosové neutrality. Nově získané příjmy státního rozpočtu budou využity na snížení daňového zatížení práce, tak jak tomu bylo stejně v první a druhé etapě. (MŽP, [2007])

Dále by ekologická daňová reforma měla přinést změny v oblasti krajiny, které zahrnují tzv. greenfields a brownfields. Rozdíl mezi greenfields neboli zelenými loukami a brownfields je v tom, že brownfields jsou již využitá území. Zelené louky by tedy měly být více zdaněny než již využitá území. (O nás? S námi!, 2003)

3 KJÓTSKÝ PROTOKOL

Tato kapitola je zde uvedena, jelikož se praktická část bude zabývat také analýzou a srovnání emisí CO₂ a dále znečištěním životního prostředí. Kjótský protokol reaguje na problémy související se změnami klimatu a také rozšiřuje Rámcovou úmluvu Organizace spojených národů o změně klimatu. Tento protokol byl přijat v prosinci roku 1997 na Třetí konferenci smluvních stran v Kjótu. V příloze Kjótského protokolu jsou uvedeny země, které se tímto zavázaly, že do konce prvního kontrolního období (2008 – 2012) sníží emise skleníkových plynů a to nejméně o 5,2% ve srovnání se stavem v roce 1990. Patří sem i mimo jiné Česká republika, Norsko a Řecko. (MŽP, © 2008 – 2012)

Kjótský protokol uvádí nutnost snížení emise těchto šesti skleníkových plynů:

- Oxid uhličitý (CO₂)
- Methan (CH₄)
- Oxid dusný (N₂O)
- Částečně fluorované uhlovodíky (HFC)
- Zcela fluorované uhlovodíky (PFC)
- Fluorid sírový (SF₆)

(OSN, 1997)

Účinnost tohoto protokolu byla prodloužena v prosinci 2012 na Osmnácté konferenci. Konference se konala v Doha a byl zde schválen dodatek k Protokolu pro druhé kontrolní období a to od roku 2013 do roku 2020. V rámci druhého kontrolního období se některé země zavázaly k tomu, že splní nové redukční závazky a sníží emise skleníkových plynů nejméně o 18 % ve srovnání s rokem 1990. Evropská unie se však zavázala se svými 27 členskými státy snížit emise skleníkových plynů o 20 %. (MŽP, © 2008 – 2012)

Každý z uvedených skleníkových plynů má jiný dopad na životní prostředí a proto je nutné provést přepočty jednotlivých skleníkových plynů. Přepočet se provede přes předem určené koeficienty, které jsou přiřazeny jednotlivým plynům a to CO₂=1, CH₄=21, N₂O=310, SF₆=23 900, HFC_s a PFC_s obsahují různé substance a proto se jejich globální škodlivost musí vypočítat individuálně v závislosti na obsažených látkách. Z toho vyplývá, že metan (CH₄) je 21x silnější a škodlivější než oxid uhličitý. (MŽP, © 2008 – 2012)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ ČESKÉ REPUBLIKY

V této kapitole se nachází analýza environmentálních daní, jejich jednotlivé sazby a případy, ve kterých je základ daně zcela osvobozený od daně. Česká republika je členem Evropské unie a proto musela přejít k vytvoření systému environmentálních daní.

4.1 Environmentální daň České republiky

Česká republika v rámci členství v Evropské unii měla povinnost od 1. ledna 2008 zavést ekologické daně. Jedná se o daň z elektřiny, ze zemního plynu a z pevných paliv, zakotvené v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Tímto zákonem byla dokončena plná implementace směrnice Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny. 1. října 2013 novelou zákona č. 169/2013 Sb. došlo k mírným změnám. Předmět daně se liší vázaně na druhu energetického produktu a to například u daně ze zemního plynu se jedná o zemní plyn a některé další plyny, které jsou uvedené pod kódy nomenklatur. Nomenklatury se označují KN a u zemního plynu a dalších plynů se jedná konkrétně o 2711 11, 2711 21, 2711 29 a 2705. U pevných paliv se jedná především o černé uhlí, které se uvádí pod KN 2701, hnědé uhlí uvedené pod KN 2702, koks uvedený pod KN 2704 a další uhlovodíky uvedené pod KN 2706, 2708, 2713 až po 2715. Daň z elektřiny se uvádí pod KN 2716. (Celní správa ČR, © 2009)

Do environmentálních daní patří:

- daň ze zemního plynu a některých dalších plynů
- daň z pevných paliv
- daň z elektřiny

4.1.1 Daň ze zemního plynu a některých dalších plynů

Dle zákona č. 261/2007 Sb. jsou plátcem daně dodavatelé, kteří dodávají plyn konečnému spotřebiteli na daňovém území, provozovatelé distribuční soustavy, provozovatelé přepravní soustavy a provozovatelé podzemního zásobníku plynu. Dále jsou plátcem fyzické nebo právnické osoby, které použijí plyn zdaněný nižší sazbou daně k účelu, kterému přitom odpovídá daňová sazba vyšší. Také se jedná o fyzické nebo právnické osoby, které použily plyn osvobozený od daně k jinému účelu, než na které se ve skutečnosti daně osvobození vztahuje. V případě, že osoba spotřebovala nezdaněný plyn s výjimkou plynu, který je

osvobozený od daně, stává se také plátcem daně ze zemního plynu a dalších plynů. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; BusinessInfo, 2013)

Osvobození od daně

Osvobozený od daně je plyn, který je určený výhradně na výrobu tepla v domácnostech, k výrobě elektřiny nebo je využíván jako pohonná hmota pro plavby na vodách. Dále se osvobození vztahuje na plyn určený v metalurgických procesech nebo při mineralogických postupech. Dle §8 zákona 261/2007 Sb. odstavec 5 je plyn od daně osvobozen maximálně do výše technicky zdůvodněných, skutečných ztrát, které jsou správcem daně posouzeny, zda došlo opravdu k takové ztrátě. Dále je od daně osvobozen bioplyn, který je určený k použití a nabízený k prodeji anebo se použije pro pohon motorů uvedených pod kódem KN 2711 29. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; BusinessInfo, 2013)

Sazby daně

Sazby daně jsou rozděleny podle účelu, při kterém dojde k jejich spotřebě. Sazby daně jsou upravené a stanovené v §6 odstavec 2 zákona č. 261/2007 Sb. Sazby daně pro dopravní účely jsou stanoveny aktuálně v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2014 sazbou daně 34,20 Kč/MWh spalného tepla pro plyn, který je uvedený pod těmito kódy nomenklatur 2711 11 a 2711 21 a §4 písm. a). V následujících letech je sazba dle zákona rostoucí a to dokonce s dvojnásobným nárůstem ve dvou po sobě jdoucích obdobích. Již od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2017 se sazba daně má zvýšit na dvojnásobných 68,40 Kč/MWh spalného tepla pro plyn uvedený pod kódy 2711 11 a 2711 21. V dalším období, které by mělo, trvat do 31. prosince 2019 by měla sazba být 136,80 Kč/MWh spalného tepla. Od roku 2020 by se sazba daně měla vyšplhat na 264,80 Kč/MWh. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; BusinessInfo, 2013)

Zákon upravuje i možnost stanovit 15 MWh na 1 tunu plynu a to pro případy kdy nelze změřit spalné teplo plynu v MWh. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007)

V Tab. 1. jsou zachyceny rozdělení sazeb daně dle účelu a podle kódů nomenklatur. Pro účel topení je sazba daně stanovena jednotně. Zemní plyn pro dopravní účely je stanoven rostoucí sazbou po rok 2020, jak již bylo popsáno. Rostoucí sazby vláda ČR stanovila proto, že chtěla podpořit auta na zemní plyn, a tak se dohodla s plynárenskou společností RWE Transgas a regionálními distribučními firmami, že plynárenské společnosti vybudují po ČR síť stovky čerpacích stanic na zemní plyn. Zemní plyn používaný v dopravě je šetrnější k životnímu prostředí než klasická paliva. Vozidla na plyn produkují o čtvrtinu méně emisí

kysličníku uhličitého, čímž nepůsobí tolik na vznik skleníkového efektu a při případném úniku paliva u plynu nehrozí kontaminace půdy. (Kubátová, Šmíd, 2006)

Tab. 1. Sazby daně zemního plynu a ostatních plynů rozděleno podle účelu v Kč/MWh zákon č. 261/2007 Sb. ČR (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007 – vlastní zpracování)

Kód nomenklatury	Popis	Účel použití	
		Doprava	Topení
2711 11	Zemní plyn (zkapalněný)	Rostoucí	30,60
2711 21	Zemní plyn (v plynném stavu)	Rostoucí	30,60
2711 29	Ostatní plyn (v plynném stavu)	264,80	30,60
2705	Svítiplyn, vodní plyn, generátorový plyn a podobné plyny, kromě ropných plynů a ostatních plynných uhlovodíků	264,80	30,60

4.1.2 Daň z pevných paliv

Plátcem daně z pevných paliv je dodavatel, který dodá pevná paliva konečnému spotřebiteli na daňovém území, je to fyzická nebo právnická osoba, která použila pevná paliva osvobozená od daně k jiným účelům, než na které se toto osvobození od daně nevztahuje. A dále jsou to osoby, které spotřebovaly nezdaněná pevná paliva až na výjimku pevných paliv osvobozených od daně. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; BusinessInfo, 2013)

Osvobozené od daně

Od daně jsou osvobozená pevná paliva, která slouží k výrobě elektřiny, koksu nebo se užívají jako pohonné hmoty, anebo jako palivo pro plavby na vodách na daňovém území. Dále jsou osvobozeny pevná paliva užívaná v chemických, metalurgických nebo mineralogických procesech. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; BusinessInfo, 2013)

Sazby daně

Sazby daně jsou upravené a stanovené v §6 zákona č. 261/2007 Sb. Dle §6 zákona č. 261/2007 Sb. odstavec 2 činí sazba 8,50 Kč/GJ spáleného tepla v původním vzorku. Dále zákon č. 261/2007 Sb. v odstavci 3 upravuje, měření množství spalného tepla v původním vzorku. Měření probíhá a také se prokazuje výsledky z akreditovaných laboratoří, které však nesmí být starší než 1 rok. Pokud nastane situace, že množství spalného tepla v původním vzorku nelze zjistit, stanoví se spalné teplo na 33 GJ na 1 tunu pevných paliv. Odstavec 4 tohoto zákona stanovuje osvědčení o akreditaci, které musí příslušná laboratoř splňovat, aby byla přijata za akreditovanou laboratoř a aby měla způsobilost provádět měření vzorků. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; BusinessInfo, 2013)

4.1.3 Daň z elektřiny

Plátcem daně z elektřiny je opět dodavatel, který dodal elektřinu konečnému spotřebiteli na daňovém území, provozovatel distribuční soustavy a provozovatel přenosové soustavy. Fyzická nebo právnická osoba, která použila elektřinu osvobozenou od daně k jiným účelům, než na které se vztahuje osvobození od daně a dále osoby, které spotřebovaly nezdaněnou elektřinu až na výjimku elektřiny osvobozené od daně. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; BusinessInfo, 2013)

Osvobození od daně

Od daně z elektřiny je osvobozena elektřina, která je ekologicky šetrná, vyrobená v dopravních prostředcích za předpokladu, že se v nich i spotřebuje a elektřina, která je vyrobená ze zdaněných výrobků, pokud jsou předmětem daně z pevných paliv, spotřební daně či daně ze zemního plynu. Do ekologicky šetrné elektřiny lze zařadit elektřinu, která pochází z energie sluneční, větrné nebo geotermální. Dále se jedná o elektřinu vyrobenou z vodních elektráren, z biomasy nebo jejich produktů, z emisí methanu z uzavřených dolů, nebo z palivových článků. Dle §8 odstavce 2 je osvobozena elektřina určená k použití nebo již použitá na technologické účely, při kterých je nezbytná pro výrobu elektřiny nebo tepla. Elektřina je také osvobozena v případě, že je používána u mineralogických postupů nebo při elektrolytických procesech. Elektřinu osvobozenou od daně může nabýt pouze konečný spotřebitel, který dále musí být držitelem povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; BusinessInfo, 2013)

Sazba daně

Dle zákona č. 261/2007 Sb. je základem daně z elektřiny měřené množství v MWh. Současná sazba daně z elektřiny činí 28,30 Kč/MWh. (O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007)

4.2 Přepočtené sazby daní

V této kapitole se nacházejí přepočtené sazby daní na EUR, aby bylo možné je porovnat se sazbami vybraných zemí a také s minimálními sazbami stanovenými Evropskou unií.

V Tab. 2. se nachází sazby benzínu, plynových olejů a petroleje. Sazby jsou uvedeny pro 1 000 l z důvodu sjednocení, protože Evropská komise ve svých dokumentech také užívá tohle množství. Pro přepočet měny byl použit pevný kurz ke 2. 5. 2014 a to 1 EUR = 27,45 Kč. (Kurzy měn, © 2000 – 2014)

Tab. 2. Sazby benzínu, plynových olejů a petroleje ČR
(Zdroj: Evropská komise, 2014 – vlastní zpracování)

Položka	EUR/1 000 l
Benzín	
• Olovnatý	499,45
• Bezolovnatý	467,76
Plynové oleje	
• Pohonná hmota	398,91
• Průmyslové účely	398,91
• Topení - obchodní účely	398,91
• Topení - neobchodní účely	398,91
Petrolej	
• Pohonná hmota	398,91
• Průmyslové účely	398,91
• Topení - obchodní účely	398,91
• Topení - neobchodní účely	398,91

V Tab. 3. se nachází sazby zemního plynu pro dopravní i pro topné účely. Dále jsou zde přepočítané sazby pro pevná paliva a to na uhlí a koks.

Tab. 3. Sazby zemního plynu, uhlí a koku ČR (Zdroj: Evropská komise, 2014 – vlastní zpracování)

Položka	EUR/GJ
Zemní plyn	
• Pohonná hmota	0,35
• Průmyslové účely	0,31
• Topení - obchodní účely	0,31
• Topení - neobchodní účely	0,31
Uhlí a koks	
• Topení - obchodní účely	0,31
• Topení - neobchodní účely	0,31

Tab. 4. uvádí sazby těžkých topných olejů a LPG. Tyto komodity jsou dále rozděleny do skupin sazeb podle účelu užití. Sazby jsou uvedeny v množství na 1 000 kg.

Tab. 4. Sazby těžkého topného oleje a LPG ČR (Zdroj: Evropská komise, 2014 – vlastní zpracování)

Položka	EUR/1 000 kg
Těžký topný olej	
• Topení - obchodní účely	17,19
• Topení - neobchodní účely	17,19
LPG	
• Pohonná hmota	143,28
• Průmyslové účely	46,99
• Topení - obchodní účely	0
• Topení - neobchodní účely	0

V Tab. 5. se nacházejí sazby za elektřinu. Elektřina se rozděluje podle účelů na obchodní a neobchodní účel. V ČR je však sazba jednotná pro všechny stanovené účely.

Tab. 5. Sazby elektřiny ČR (Zdroj: Evropská komise 2014 - vlastní zpracování)

Položka	EUR/MWh
Elektřina	
• Obchodní účely	1,03
• Neobchodní účely	1,03

5 ANALÝZA ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ ŘECKA

Jednou ze zemí, které byly vybrány pro srovnání systému ekologických daní, je Řecko. Řecko je členem Evropské unie od roku 1981. Společně s ostatními státy se řídí Směrnicí Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.

5.1 Environmentální daně Řecka

Hlavní cíle, které si Řecko klade při zdanění životního prostředí, je integrovat externí náklady pro životní prostředí v tržní ekonomice. Dle daňové reformy Řecka existuje u ekologických daní několik zásad při jejich stanovování. První zásadou je, že daně by měly pokrýt odhadované vnější ekologické náklady, pokud v daném rozsahu nejsou zahrnuty již v jiných tržních nástrojích. Druhou zásadou je, že mají významný vliv na změnu materiálu spotřeby a na postupy výroby také musí dosáhnout kritického množství spotřeby materiálu. Třetí zásadou je, že ekologické daně by měly postupovat a pokrývat poměrně dlouhé intervaly a to alespoň pět let a to z důvodu, aby působily jako motivace pro rozvoj technologií a zároveň aby docházelo k vytváření nových pracovních míst. Čtvrtý princip je, že by měly být daňově neutrální, to znamená, že každý přírůstek environmentálních daní je spojen s přímo úměrným snížením jiné daně, nejčastěji se to týká daně z příjmu nebo sociálních příspěvků. Na základě těchto zásad jsou environmentální daně běžně ukládané na spotřebu přírodních zdrojů a produkci znečišťujících látek. (DESIGN – MOTION, 2007)

Řecko v současné době vybírá tyto environmentální daně:

- energetické daně,
- dopravní daně (např. daně z vozidel),
- daně za znečištění,
- daně z energetických přírodních zdrojů – do této skupiny patří emisní daně, daně z energetických produktů, surovin a odpadů.

Ekologické daně jsou klasifikovány podle aplikace a jsou obvykle vybírány na znečišťující činnosti. Příklady zahrnují daně na množství znečišťujících látek v odpadních vodách je např. biochemická spotřeba kyslíku (BSK), chemická spotřeba kyslíku (CHSK) a znečištění ovzduší oxidem siřičitým (SO₂), oxidem dusíku (NO_x). (Eco smes, 2004)

V Tab. 6. se nacházejí aktuální sazby pro benzín, plynové oleje a pro petrolej. Plynové oleje se rozdělují dále na sazby podle účelu a to na pohonné hmoty, průmyslové nebo komerční účely a dále na topení pro obchodní účely a pro neobchodní účely.

Tab. 6. Sazby benzínu, plynových olejů a petroleje Řecko (Zdroj: Evropská komise 2014 - vlastní zpracování)

Položka	EUR/1 000 l
Benzín	
• Olovnatý	681
• Bezolovnatý	670
Plynové oleje	
• Pohonná hmota	330
• Průmyslové účely	330
• Topení - obchodní účely	330
• Topení - neobchodní účely	330
Petrolej	
• Pohonná hmota	330
• Průmyslové účely	330
• Topení - obchodní účely	330
• Topení - neobchodní účely	330

V Tab. 7. jsou popsány sazby pro těžké topné oleje a pro LPG v EUR/1 000 kg. Těžké topné oleje se rozdělují na dvě skupiny a to na topení s obchodními účely a s neobchodními účely. LPG se rozděluje do čtyř skupin dle účelu použití. Nejvyšší sazba se vztahuje na pohonné hmoty.

Tab. 7. Sazby těžkého topného oleje a LPG Řecko (Zdroj: Evropská komise, 2014 – vlastní zpracování)

Položka	EUR/1 000 kg
Těžký topný olej	
• Topení - obchodní účely	38
• Topení - neobchodní účely	38
LPG	
• Pohonná hmota	330
• Průmyslové účely	120
• Topení - obchodní účely	60

• Topení - neobchodní účely	60
-----------------------------	----

V Tab. 8. jsou uvedeny sazby ze zemního plynu, uhlí a koksu v EUR/GJ. Dle České plynárenské unie patří Řecko mezi země, které uvádí nulovou spotřební daň na zemní plyn použitého na pohonné hmoty. (Schauhuberová, [b. r.]

Tab. 8. Sazby zemního plynu, uhlí a koksu Řecko (Zdroj: Evropská komise, 2014 – vlastní zpracování)

Položka	EUR/GJ
Zemní plyn	
• Pohonná hmota	0
• Průmyslové účely	1,5
• Topení - obchodní účely	1,5
• Topení - neobchodní účely	1,5
Uhlí a koks	
• Topení - obchodní účely	0,3
• Topení - neobchodní účely	0,3

V Tab. 9. se nachází sazby elektřiny rozdělené do na obchodní a neobchodní účely, přičemž Řecko tyto účely dále rozděluje na spotřebu vysokého napětí, ostatní podnikatelské účely a na domácnosti.

Tab. 9. Sazby elektřiny Řecko (Zdroj: Evropská komise 2014 - vlastní zpracování)

Položka	EUR/MWh
Elektřina	
• Obchodní účely - spotřeba vysokého napětí	2,5
• Obchodní účely - ostatní podnikatelské účely	5
• Neobchodní účely - domácnosti	2,2
• Neobchodní účely - ostatní podnikatelské účely	5

6 ANALÝZA ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ NORSKA

V této kapitole budou podrobně rozebrány environmentální daně Norska. Norsko není členem Evropské unie, ale také vybírá celou řadu environmentálních daní a častokrát je jejich zdanění podrobnější a někdy i přísnější než sazby od EU. Z toho důvodu, že Norsko nepatří mezi členské státy, se dost odlišuje, a to jak ve výši sazeb, tak ve skupinách, které zdaňuje.

6.1 Environmentální daně Norska

Environmentální daně jsou daně, které jsou uvaleny na zlepšení životního prostředí a také na ochranu například vodstva a ovzduší. Záměrem ekologických daní je částečně ovlivnit strukturu spotřeby a to především omezit spotřebu nebezpečných látek pro životní prostředí nebo podpořit přímou spotřebu produktů méně škodlivých pro životní prostředí. (Norsko, 2003)

Norsko vybírá celou řadu environmentálních daní. Mezi environmentální daně Norsko řadí tyto daně z:

- Elektrické energie
- Emisí CO₂
- Emisí skleníkových plynů
- Pesticidů
- Síry
- Emisí NO_x

(Eurostat, 2013f, s. 162)

Mezi další zvláštní daně uvalené v Norsku patří daň z lodních motorů a daň z topných olejů. Environmentální daně představují jednu pětinu všech nepřímých daní. Norsko užívá nejvyšší sazby environmentálních daní, které jsou uvaleny v členských zemích OECD. (OECD, [2014])

V následujících tabulkách jsou uvedeny vybrané položky, které spadají do kategorie environmentálních daní. Pro srovnání s předchozím rokem jsou v tabulce uvedeny i hodnoty, které platily pro rok 2013.

V Tab. 10. jsou sazby daně pro emise NO_x a CO_2 . NO_x jsou oxidy dusíku. Pro lidské zdraví je nejvýznamnější oxid dusičitý NO_2 . Jedná se o červenohnědý plyn, který se rozpouští ve vodě. Tyto sazby daně jsou uvaleny v oblasti dopravy a to znamená, že se týkají motorových vozidel. Z toho důvodu jsou sazby v tabulce měřeny v g či mg na kilometr.

Tab. 10. Sazby daní z Emise NO_x , CO_2 v dopravě Norsko (Zdroj: Norsko, 2014a – vlastní zpracování)

Položka a měrné jednotky	2013		2014		Změna v %
	NOK	EUR	NOK	EUR	
Emise NO_x (mg/km)	35,00	4,21	46,14	5,55	31,8
Emise CO_2 (g/km):					
• Do 105 g/km (110g/km v r. 2013)	0	0	0	0	-
• Dalších 15 g/km (120 g/km v r. 2014)	746	89,7	779	93,67	2,0
• Následujících 40 g/km (160g/km v r. 2014)	770	92,59	785	94,39	1,9
• Dalších 70 g/km (230g/km v r. 2014)	1796	216	1830	220	1,9
• Více než 230 g/km	2883	346,7	2938	353,2	1,9

V Tab. 11. jsou uvedeny sazby daní pro paliva, zemní plyn a LPG. Zemní plyn je přírodní směsí plyných uhlovodíků s methanem, který ve směsi převažuje a dále proměnlivým množstvím neuhlovodíkových plynů. Zemní plyn není sám o sobě zbarvený ani zapáchající. Nejčastěji se používá k vytápění, vaření nebo k ohřevu vody. (GAS s. r. o., © 2007 – 2010)

LPG je zkapalněný uhlovodíkový plyn, který se často označuje jako propan-butan, protože se skládá z propanu, n-butanu a izo-butanu. Jedná se o bezbarvou a čichem nezjistitelnou kapalinu, která se používá jako pohonné palivo například do automobilů, ale také se využívá ve sklářských pecích, protože má výbornou výhřevnost. Propan-butan není sice sám o sobě jedovatý, ale je vysoce výbušný a při spalování se jeho zplodiny mohou stát jedovatými.

Jeho zplodiny jsou jedovaté v případě nedokonalého spalování, které může být způsobeno špatným seřízením plynového hořáku nebo při nedostatečné výměně vzduchu. Norské koruny byly přepočteny pevným kurzem a to ke 2. 5. 2014 1 NOK = 0,12 EUR. (Hunsgas s. r. o., © 2012-2013; Kurzy měn, © 2000 – 2014)

Tab. 11. Sazby daně z paliv Norsko (Zdroj: Norsko, 2014a – vlastní zpracování)

Položka a měrné jednotky	2013		2014		Změna v %
	NOK	EUR	NOK	EUR	
Paliva NOK/litr					
• Benzín	4,78	0,57	4,87	0,59	1,9
• Autodiesel	3,75	0,45	3,82	0,46	1,9
• Bionafta, která splňuje kritéria udržitelnosti	1,87	0,22	1,91	0,23	2,1
Zemní plyn, NOK/m ³	0,46	0,06	0,66	0,08	43,5
LPG, NOK/Kg	0,68	0,08	0,99	0,12	45,6

Tab. 12. obsahuje sazby pro elektrickou energii v norských korunách. Do skupiny se sníženou sazbou zdanění patří průmysl a na ostatní se vztahuje základní sazba, která je téměř 28x vyšší.

Tab. 12. Sazby daně elektrické energie Norsko (Zdroj: Norsko, 2014a – vlastní zpracování)

Položka a měrné jednotky	2013		2014		Změna v %
	NOK	EUR	NOK	EUR	
Elektrická energie, NOK/MWh					
• Základní sazba	116,1	13,93	123,9	14,87	6,72
• Snížená sazba	4,5	0,54	4,5	0,54	-

V Tab. 13. jsou uvedeny základní sazby daně z minerálních olejů. Norsko zdaňuje těžké topné oleje a lehké topné oleje, které dále rozděluje. Nižší sazby daně se vztahují pro průmysl, ve kterém se vyrábí papír, celulóza a pigment.

Tab. 13. Základní sazby minerálních olejů Norsko (Zdroj: OECD, [2014] - vlastní zpracování)

Položky v litrech	NOK	EUR
Těžký topný olej	1,560	0,187
Těžký topný olej používaný v průmyslu papíru a celulózy a při výrobě barviv a pigmentů	0,126	0,015
Lehký topný olej	1,560	0,187
Lehký topný olej používaný v průmyslu papíru a celulózy a při výrobě barviv a pigmentů	0,126	0,015

V Tab. 14. jsou uvedeny sazby zdanění z CO₂ z minerálních výrobků, které pro Norsko uvádí OECD. Základní rozdělení je na těžké a lehké topné oleje, které se dále rozdělují.

V Tab. 14. se nachází pouze výčet některých komodit.

Tab. 14. CO₂ daň z minerálních výrobků Norsko (Zdroj: OECD, [2014] – vlastní zpracování)

Položky v litrech	NOK	EUR
Těžký topný olej	0,88	0,1056
Těžký topný olej používaný v průmyslu papíru a rybích potravin	0,31	0,0372
Lehký topný olej	0,88	0,1056
Lehký topný olej používaný v průmyslu papíru a rybích potravin	0,31	0,0372

V Tab. 15. se nachází sazby minerálních olejů rozdělených dle odvětví, ve kterém dochází k jejich spotřebě. Norsko má nejpodrobnější rozdělení minerálních olejů.

Tab. 15. Sazby minerálních olejů rozdělených dle odvětví Norsko (Zdroj: Norsko, 2014a vlastní zpracování)

Položky v litrech	2013		2014		Změna v %
	NOK	EUR	NOK	EUR	
Minerální oleje	1,018	0,12	1,557	0,19	52,9
Minerální olej v dřevozpracujícím průmyslu	0,126	0,02	0,126	0,02	-
Minerální olej na domácí kvóty, letectví	0,43	0,05	0,56	0,07	30,2
Minerální olej na jiné vnitrostátní letecké dopravě	0,71	0,09	0,84	0,10	18,3
Minerální olej pro rybaření a lov ve vodách	0,13	0,02	0,26	0,03	100

V Tab. 16. se nachází sazby daní ze síry, z likvidace odpadů a z obalů. Kategorie obalů se dále rozděluje na materiály, ze kterých je například láhev vyrobena, jedná se tedy o sklo, kov, plasty nebo kartony.

Tab. 16. Sazby daně ze síry, likvidace odpadů a obalů Norsko (Zdroj: Norsko, 2014a – vlastní zpracování)

Položka a měrné jednotky	2013		2014		Změna v %
	NOK	EUR	NOK	EUR	
Síra, NOK/litr	0,078	0,01	0,079	0,01	1,3
Daň na likvidaci odpadu, NOK/tunu					
<ul style="list-style-type: none"> • Daň z biologicky rozložitelných odpadů ukládaných na skládku podle výjimky udělené na kontrolu znečištění orgánů 	479	57,60	488	58,68	1,9
<ul style="list-style-type: none"> • Daň z prodeje ostatního odpadu 	289	34,75	294	35,35	1,7
Environmentální daně za kus:					

• sklo a kov	5,24	0,63	5,34	0,64	1,9
• plasty	3,16	0,38	3,22	0,39	1,9
• karton a lepenka	1,30	0,16	1,32	0,16	1,5

7 HODNOTY ZDANĚNÍ ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ URČENÉ SMĚRNICÍ RADY 2003/96/ES

Směrnice Rady 2003/96/ES určuje členským zemím EU minimální hranice pro zdanění některých plynů a pohonných hmot, na které se vztahuje environmentální zdanění. Ve směrnici jsou pouze určeny limitní hranice, ale pokud chce některá členská země EU používat sazby vyšší tak jí v tom EU nebrání. (Směrnice Rady 2003/96/ES)

V Tab. 17. jsou minimální hodnoty pro pohonné hmoty. Směrnice prošla novelizací, a proto jsou v tabulce uvedené hodnoty platné od roku 2010 a v rámci srovnání i hodnoty z roku 2004. U pohonných hmot došlo k navýšení plynových olejů (KN 2710 19 41 až 2710 19 49) a také u petroleje (KN 2710 19 21 a 2710 19 25) ostatní zdanitelné pohonné hmoty zůstaly beze změn.

Tab. 17. Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na pohonné hmoty (Zdroj: Směrnice Rady 2003/96/ES)

Položka v EUR na 1 000 l	1.1 2004	1.1 2010
Olovnatý benzín (Kódy KN 2710 11 31, 2710 11 51 a 2710 11 59)	421	421
Bezolovnatý benzín (Kódy KN 2710 11 31, 2710 11 41, 2710 11 45 a 2710 11 49)	359	359
Plynový olej (Kódy KN 2710 19 41 až 2710 19 49)	302	330
Petrolej (Kódy KN 2710 19 21 a 2710 19 25)	302	330
Zkapalnělý plyn - LPG (Kódy KN 2711 12 11 - 2711 19 00)	125	125
Zemní plyn (v EUR na GJ spalného tepla) Kódy KN 2711 11 00 a 2711 21 00	2,6	2,6

Tab. 18. určuje minimální hodnoty zdanění na pohonné hmoty používané pro účely obchodní nebo průmyslové. Tyto obchodní nebo průmyslové účely se mohou konkrétněji týkat zemědělských a zahradnických prací, chovu ryb či lesnictví. Dále se tato tabulka vztahuje na stacionární motory, zařízení a stroje, které jsou používány při stavbách, veřejných pracích nebo při stavebně inženýrských pracích. Také do této skupiny patří vozidla, která nebyla schválena k používání především na veřejných silnicích, anebo jsou běžně užívána mimo veřejné cesty.

Tab. 18. Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na pohonné hmoty používané pro účely stanovené v čl. 8 odst. 2 (Zdroj: Směrnice Rady 2003/96/ES)

Položka	V EUR na 1 000 l
Plynový olej (Kódy KN 2710 19 41 až 2710 19 49)	21
Petrolej (Kódy KN 2710 19 21 a 2710 19 25)	21
Zkapalnělý plyn - LPG (Kódy KN 2711 12 11 až 2711 19 00)	41
Zemní plyn (v EUR na GJ spalného tepla) Kódy KN 2711 11 00 a 2711 21 00	0,3

V Tab. 19. jsou uvedeny minimální úrovně zdanění v rámci EU, které se týkají paliv a elektřiny. Tyto hodnoty jsou dle Směrnice Rady 2003/96/ES rozděleny dle účelu a to na účely obchodní a neobchodní.

Tab. 19. Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na paliva a elektřinu (Zdroj: Směrnice Rady 2003/96/ES)

Položka v EUR na 1 000 l	Obchodní účely	Neobchodní účely
Plynový olej (Kódy KN 2710 19 41 až 2710 19 49)	21	21
Těžký topný olej (Kódy KN 2710 19 61 až 2710 19 69)	15	15
Petrolej (Kódy KN 2710 19 21 a 2710 19 25)	0	0
Zkapalnělý plyn - LPG (Kódy KN 2711 12 11 až 2711 19 00)	0	0
Zemní plyn (v EUR na GJ spalného tepla) Kódy KN 2711 11 00 až 2711 21 00	0,15	0,3
Uhlí a koks (v EUR na GJ spalného tepla) Kódy KN 2701, 2702 a 2704	0,15	0,3
Elektřina (v EUR na MWh) Kód KN 2716	0,5	1,0

8 KOMPARACE ENVIRONMENTÁLNÍCH DANÍ ČR, ŘECKA A NORSKA

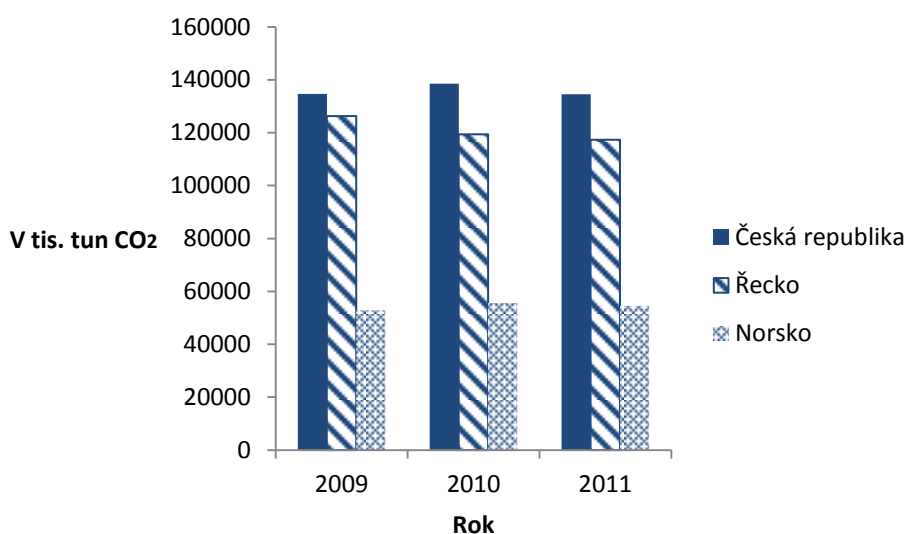
Tato kapitola se bude věnovat srovnání ekologických daní České republiky, Řecka a Norska. Česká republika a Řecko jsou členy Evropské unie a proto by měly dodržovat minimální hranice sazeb energetických daní určených EU, které již byly uvedeny v předchozí kapitole. EU stanovuje jen minimální hranice, proto záleží na jednotlivých zemích, zda se budou řídit minimálními hranicemi nebo stanoví sazby vyšší. Norsko si určuje vlastní sazby, protože nepatří mezi členské země Evropské unie. Řecko mělo udělenou výjimku, kterou mohlo využít předtím, než se přizpůsobí ve všech ohledech na podmínky Rady ES 2003/96 toto osvobození a snížení některých sazeb pro Řecko platilo do 31. 12. 2006. (Směrnice Rady 2003/96/ES)

8.1 Emise CO₂, SO_x, NO_x

Do této kapitoly jsem vybrala jen některé emise, které jsou zatíženy environmentálními daněmi. V této práci jsou uvedeny z důvodu, že ekologické daně jsou úzce spojeny se životním prostředím a také s jeho kvalitou. Všechno uvedené emise jsou to škodlivé látky, které je třeba redukovat, protože škodí jak přírodě, tak i našemu zdraví. Tyto látky jsou obsaženy v ovzduší, ale i ve vodě a v půdě.

Na Obr. 3. se nachází srovnání emisí skleníkových plynů CO₂ v roce 2009 až 2011. Ve všech třech letech dosahuje nejvyšších hodnot Česká republika. Na emise CO₂ mají velký vliv továrny, které je vypouštějí, ale také doprava. Pro ČR je průmyslové odvětví s pohledu hospodaření nejvýznamnější a to především v podobě výroby automobilů, obráběcích strojů nebo strojírenských výrobků. Na Moravě pochází velké množství emisí z hutnického průmyslu. Konkrétně v Moravskoslezském kraji dochází i k situacím, kdy je vyhlášená smogová regulace a město se snaží zajistit pro obyvatele zdarma městskou hromadnou dopravu, aby motivovali občany ke snížení produkce emisí. Každý by se proto měl zamyslet, jak by mohl být šetrnější k životnímu prostředí. Od roku 2010 se v České republice podařilo snížit tyto emise asi o 6 %, podařilo se to především díky lepšímu využívání energie v továrnách. Řecko je na tom dost podobně jako ČR, ale ve sledovaném období mají klesající tendenci na rozdíl od ČR. V Řecku převažuje zemědělské odvětví, cestovní ruch, ale také lodní doprava. (Evropská unie, 1995-2014a; Evropská unie, 1995 - 2014b; Unilever, © 2014)

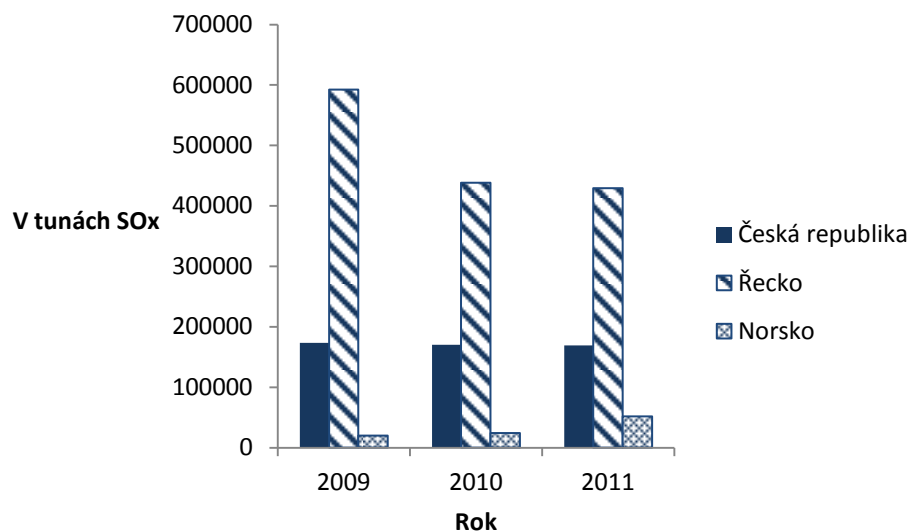
Norsko jednoznačně vykazuje nejnižší tvorbu skleníkových plynů CO₂. Dle zdrojů statistiky Norska v roce 2012 se nejvíce podílela na emisích CO₂ těžba ropy a zemního plynu. Těžba ropy a zemního plynu má téměř 30% podíl na všech zdrojích, které vytváří emise. Ve sledovaném období Norsko v roce 2010 dosáhlo nepatrného zvýšení množství emisí, ale v roce 2011 došlo zase ke snížení emisí. V roce 2012 dle Norských statistik emise CO₂ dosahovaly hodnoty zhruba 44 000 tis. tun. Norsko se tedy snaží emise neustále snižovat. (Norsko, 2014b)

Obr. 3. Celková roční emise skleníkových plynů CO₂ (Zdroj: Eurostat, 2014 – vlastní zpracování)

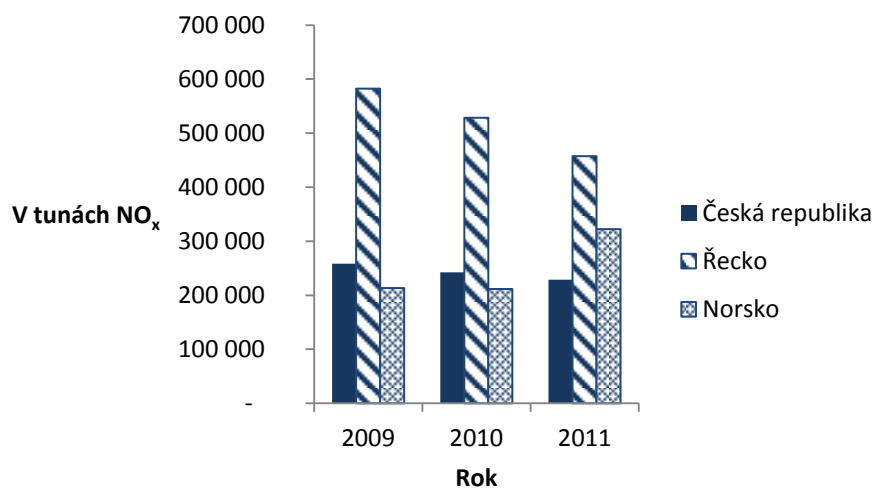
Na Obr. 4. jsou údaje o emisích síry za rok 2009 až 2011. Eurostat tento ukazatel popisuje jako ukazatel, který vykazuje hodnoty antropogenních atmosférických emisí síry dle geografického rozdělení. Nejvyšší hodnoty emisí síry má ve sledovaných letech Řecko. Síra se hodně v přírodě vyskytuje díky sopkám a sopečným činnostem, to by mohl být jeden z přirozených důvodů proč Řecko má nejvyšší emise a že jsou o tolik odlišné. Emise síry, ale vzniká i při spalování v elektrárnách. Spalování v elektrárnách má velice škodlivý dopad na životní prostředí. V České republice je hodně špatná situace v severních Čechách díky velkým elektrárnám, které produkují tyto škodlivé emise síry. Emise síry se vyskytuje jak v ovzduší, tak i v půdě. Do půdy se dostává v podobě kyselých dešťů. (Eurostat, 2013a; ČEZ, [b. r.])

Norsko opět dosahuje nejnižších hodnot emisí síry. Norsko získává nejvíce energie z vodních zdrojů, což je mnohem šetrnější způsob než tvorba energie ze spalování v klasických elektrárnách.

Obr. 4. Celková roční emise síry (Zdroj: Eurostat, 2013a – vlastní zpracování)

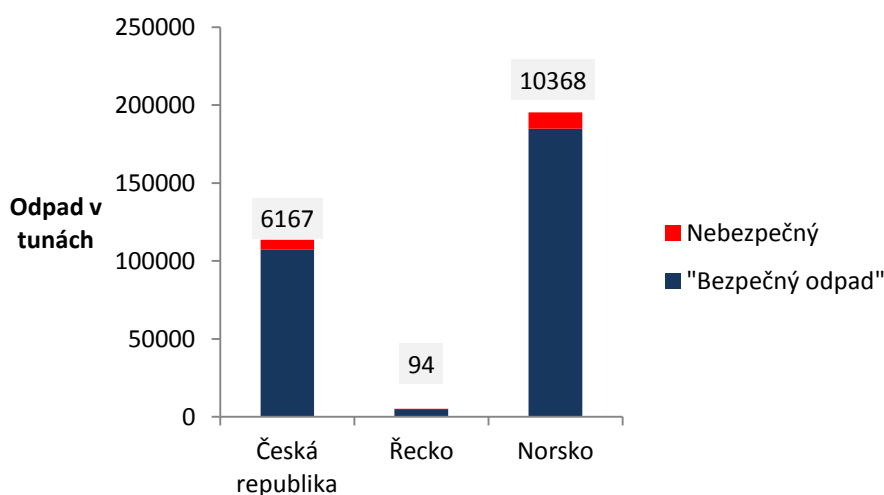
Obr. 5. zobrazuje srovnání ročních emisí oxidu dusíku. Za sledované období má nejvyšší hodnoty emisí dusíku Řecko, ale také se Řecku podařilo za sledované období emise hodně snížit. Do oxidu dusíku se řadí oxid dusnatý tedy označení NO a oxid dusičitý se značkou NO₂. Oxidy dusíku jsou v současné době nejnebezpečnější látky, které znečišťují přírodu. Emise dusíku jsou produkovány opět při spalování v elektrárnách. Dalšími zdroji je doprava, protože oxidy dusíku vznikají ve spalovacích motorech, které se nacházejí v automobilech. Díky těmto výparům se nachází v ovzduší, zde se však oxidací přemění z oxidu dusnatého na oxid dusičitý. (ESF, ©2008)

Obr. 5. Celková roční emise NO_x (Zdroj: Eurostat, 2013b – vlastní zpracování)

8.2 Produkce odpadu

Množství vyprodukovaného odpadu může vypovídat o dané zemi, jak umí ekologicky zpracovat odpad a případně ho znovu použít nebo jak při výrobě dokáží odpad zregulovat. Na Obr. 6. můžeme vidět, jaký odpad vybrané země produkují a také jaké množství ho produkuje. Složení odpadu je rozděleno na dvě skupiny, na nebezpečný odpad a na odpad, který není nebezpečný životnímu prostředí. Určitě je pozitivní, že všechny země na obrázku produkují malé množství toho nebezpečného odpadu. Řecko dokonce ve srovnání s Českou republikou a Norskem neprodukuje téměř žádný odpad. Pro přehlednost jsou do obrázku přidány konkrétní hodnoty nebezpečného odpadu v tunách. Řecko uvádí tak nízké hodnoty až je to neuvěřitelné, aby taková země za rok vyprodukovala pouze 5073 tun z toho 94 tun nebezpečného odpadu. Jedno z vysvětlení, která se nabízejí, je že Řecko uvedlo nepravdivé údaje.

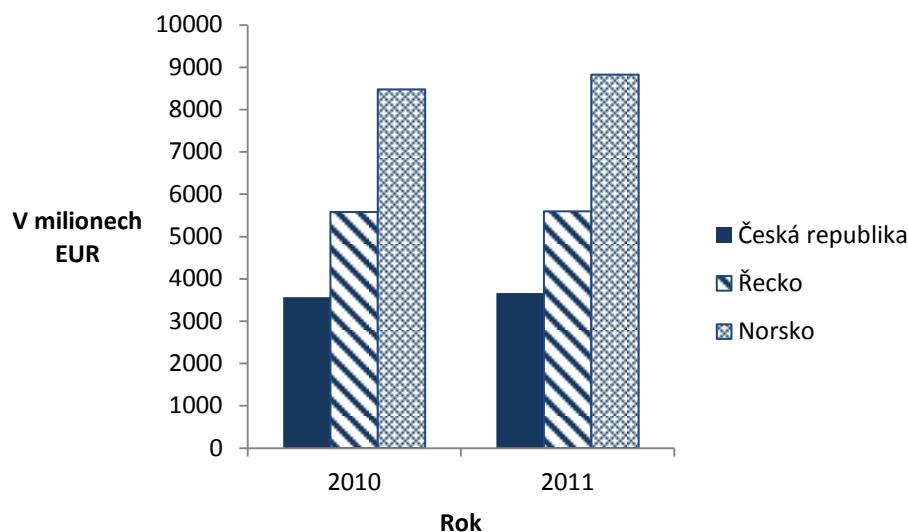

Obr. 6. Složení vyprodukovaného odpadu za rok 2010 (Zdroj: Eurostat, 2013c – vlastní zpracování)

8.3 Příjmy a výdaje na životní prostředí

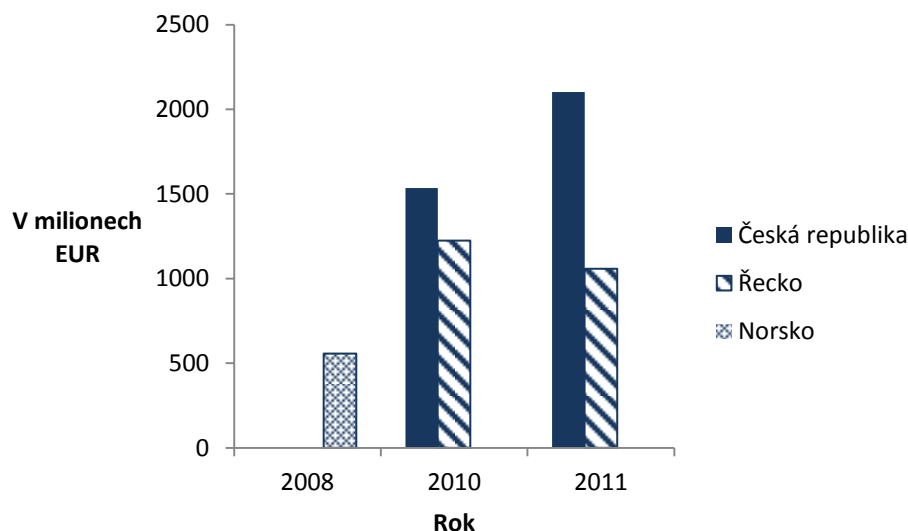
V následujícím Obr. 7. se nachází příjmy z ekologických daní u vybraných zemí pro rok 2010 a 2011. Všechny země mají mírně rostoucí tendenci. Nejvyšší příjmy z výběru environmentálních daní má jednoznačně Norsko. Tato země je z vybraných zemí největší co se týká rozlohy a ve srovnání s ČR téměř pěti násobně, avšak počet obyvatel má nejnižší. Z tohoto srovnání tedy vyplývá, že Norsko vybírá na environmentálních daních téměř dvojnásobek než vybrané země. Ekologické daně mají neúčelový charakter a z toho důvodu

je následující srovnání příjmů a výdajů jen ilustrativního charakteru. Nelze přesně vyčíslit kolik příjmů z vybraných ekologických daní se vrátí zpět na ochranu životního prostředí.

Obr. 7. Příjmy z ekologických daní (Zdroj: ČSÚ, 2013 - vlastní zpracování)

Na následujícím Obr. 8. se nacházejí celkové roční výdaje spojené s ochranou životního prostředí. Informace pochází z Českého statistického úřadu. Hodnoty za Řecko jsou pouze orientační. Ve srovnání s příjmy, které byly vybrány na environmentálních daních, by se dalo konstatovat, že uvedené země mají jistou rezervu tedy, že by mohly více investovat do ochrany životního prostředí. Norský statistický úřad uveřejňuje informace za rok 2008.

Obr. 8. Celkové výdaje na ochranu životního prostředí (Zdroj: ČSÚ, 2013 – vlastní zpracování)

8.4 Srovnání soustavy environmentálních daní

System environmentálních daní je v této kapitole rozdělen na komodity benzín, elektřina, pevná paliva a zemní plyn. Tyto komodity byly zvoleny kvůli rozmanité soustavě daní Norska. Norsko používá opravdu propracovaný systém daní, který se ve všech kategoriích odlišuje, proto byl vybrán benzín, u kterého Norsko jen tyto tabulky rozděluje sazby minerálních olejů. Následné rozdělení je uvedeno v jednotlivých tabulkách. Pro srovnání se v posledních dvou sloupcích nachází % rozdíl mezi Českou republikou a Řeckem a v posledním sloupci srovnání České republiky a Norska.

Tab. 20. srovnání sazeb benzínu je v EUR/1 000 l benzínu. Sazby jsou rozděleny pro benzín olovnatý a bezolovnatý. Benzín patří do skupiny olovnatých, pokud je jeho obsah olova vyšší než 0,013g/l benzínu v opačném případě je benzín zařazen do bezolovnatého benzínu. Ve všech zemích je olovnatý benzín zdaňován vyšší sazbou, protože je také pro životní prostředí škodlivější. Olovnatý benzín se však už nesmí v České republice ani ostatních zemích prodávat. O olovnatém benzínu je v této práci uvažováno z důvodu, že Evropská komise tyto informace stále uveřejňuje. V Norsku se také olovnatý benzín neprodává, ale prodává se zde benzín s náhražkou olova.

Metodika, která byla použita při přepočtu komodit na stejné jednotky.

Při přepočtu se vychází z těchto podmínek:

$$1 \text{ m}^3 = 10,55 \text{ kWh}$$

$$1 \text{ MWh} = 3,6 \text{ GJ}$$

$$1 \text{ NOK} = 0,12 \text{ EUR}$$

$$1 \text{ EUR} = 27,45 \text{ Kč}$$

(Převody jednotek, © 2002 – 2014; Kurzy měn, © 2000 – 2014)

Tab. 20. Srovnání sazeb benzínu (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; Směrnice Rady 2003/96/ES; Norsko, 2014a - vlastní zpracování)

Benzín EUR/1 000 l	ČR	Řecko	Norsko	% Podíl ČR - Řecko	% Podíl ČR - Norsko
• Olovnatý	499,45	681,00	590,00	73,34 %	84,65 %
• Bezolovnatý	467,76	670,00	590,00	69,81 %	79,28 %

V následující Tab. 21. se nachází srovnání sazeb elektřiny v EUR/MWh. Sazby jsou rozděleny do dvou skupin podle účelu spotřeby a to na obchodní a neobchodní účely. Česká

republika používá jednotnou sazbu jak pro obchodní účely, tak pro neobchodní účely. Nejnižší sazba za elektřinu se užívá v ČR pro neobchodní účely. Norsko používá nejvyšší sazbu pro neobchodní účely, ale u obchodních účelů používá sazbu naopak nejnižší. Řecko dále rozlišuje neobchodní účely na domácnosti a ostatní podnikatelské účely pro tuto tabulku byla uvedena sazba za domácnosti. Dále Řecko rozděluje i kategorii obchodních účelů a to na spotřebu vysokého napětí a ostatní podnikatelské účely. Zde byla do tabulky vybraná také nižší sazba a to sazba pro spotřebu vysokého napětí.

Tab. 21. Srovnání sazeb elektřiny (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; Směrnice Rady 2003/96/ES; Norsko, 2014a - vlastní zpracování)

Elektřina v EUR/MWh	ČR	Řecko	Norsko	% Podíl ČR - Řecko	% Podíl ČR - Norsko
• Neobchodní účely	1,03	2,2	14,87	46,82 %	6,93 %
• Obchodní účely	1,03	2,5	0,54	41,20 %	190,74 %

Další Tab. 22. analyzuje sazby pevných paliv, která se dále rozděluje na topení s obchodním účelem a topení s neobchodním účelem. Norsko u pevných paliv používá několika násobně vyšší sazby než ostatní země. Sazby České republiky a Řecka jsou téměř na stejné úrovni. Norsko používá sazby téměř 13,5x vyšší.

Tab. 22. Srovnání sazeb pevných paliv (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; Evropská komise, 2014; Norsko, 2014a - vlastní zpracování)

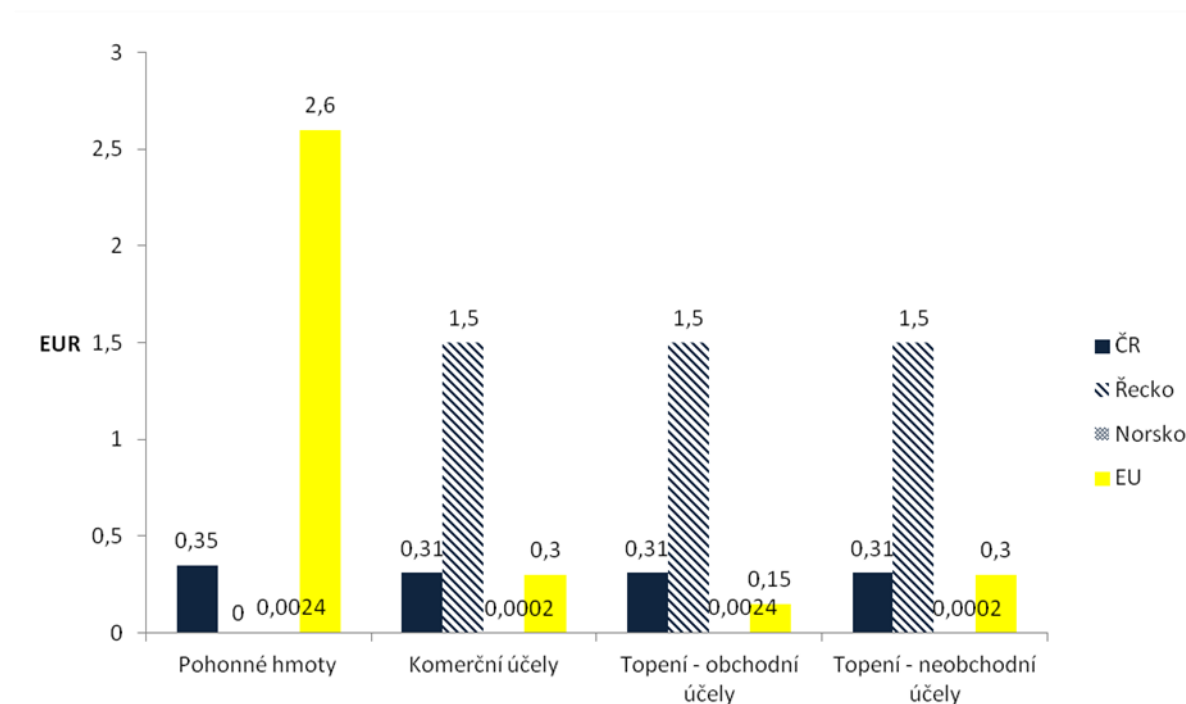
Pevná paliva v EUR/GJ	ČR	Řecko	Norsko	% Podíl ČR - Řecko	% Podíl ČR - Norsko
• Topení - obchodní účely	0,31	0,3	4,09	103,33 %	7,57 %
• Topení - neobchodní účely	0,31	0,3	4,05	103,33 %	7,65 %

V následující Tab. 23. se nacházejí sazby daně zemního plynu, který je rozdělen do čtyř kategorií a to podle účelu. Až na pohonné hmoty používá ČR jednotné hodnoty sazby pro různé druhy účelů. Tyto sazby jsou nižší, než používá Řecko. V Norsku se sazba ze zemního plynu dělí pouze na základní a sníženou, žádné jiné členění nepoužívají. Z toho důvody byla v tabulce přiřazená základní sazba k pohonným hmotám a k topení s obchodními účely. Ke zbylým dvou účelům byla přiřazena sazba snížená.

Tab. 23. Srovnání sazeb zemního plynu (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; Evropská komise, 2014; Norsko, 2014a - vlastní zpracování)

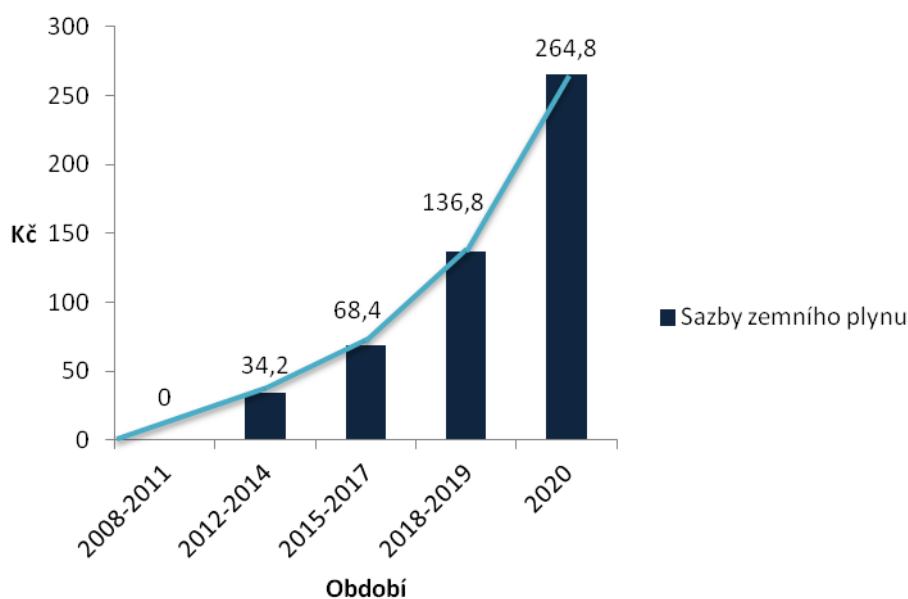
Zemní plyn v EUR/GJ	ČR	Řecko	Norsko	% Podíl ČR - Řecko	% Podíl ČR - Norsko
• Pohonné hmoty	0,35	0	0,0024	0,00 %	14875 %
• Komerční účely	0,31	1,5	0,0002	20,67 %	175667 %
• Topení - obchodní účely	0,31	1,5	0,0024	20,67 %	13175 %
• Topení - neobchodní účely	0,31	1,5	0,0002	20,67 %	175667 %

Na Obr. 9. se nachází srovnání zemního plynu pro jednotlivé účely. Zemní plyn pro dopravní účely je v Řecku zdaňován nulovou sazbou. Řecko používá pro ostatní kategorie jednotnou sazbu jak pro topné účely, tak pro účely komerční. Česká republika používá, až na pohonné hmoty, jednotné sazby zdanění. Norsko používá nejnižší sazby pro zemní plyn z vybraných států.

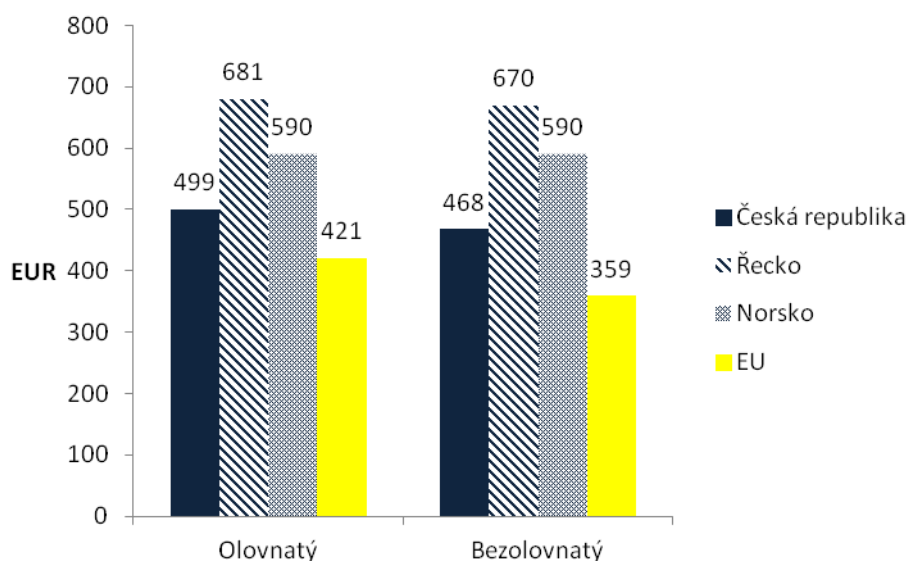
Obr. 9. Srovnání sazeb zemního plynu (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; Evropská komise, 2014; Směrnice Rady 2003/96/ES, Norsko, 2014a - vlastní zpracování)

Na následujícím Obr. 10. se nachází plánovaný vývoj sazby zemního plynu pro dopravní účely a to až do roku 2020. V tomto roce má sazba dosáhnout 264,80 Kč/MWh. Když se tato hodnota přečte na stejné jednotky, ve kterých je udávána minimální sazba zdanění od EU to znamená na GJ, tak při stanoveném pevném kurzu EUR = 27,45Kč bude tato hodnota 2,68 EUR.

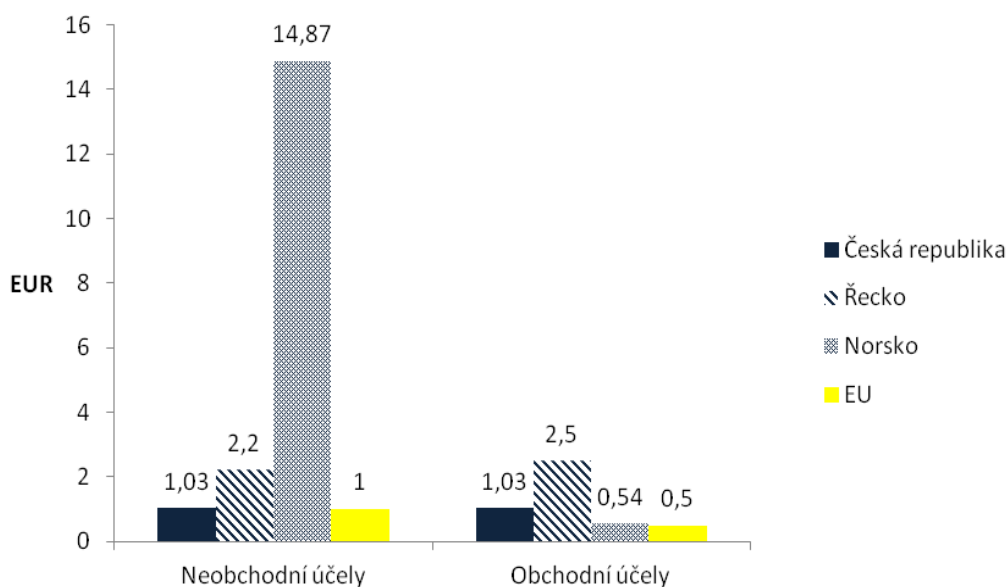
Obr. 10. Vývoj environmentální daňové sazby ze zemního plynu v období od roku 2014 - 2020 ČR (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007 – vlastní zpracování)

Na Obr. 11. jsou srovnány sazby daní za olovnatý a bezolvnatý benzín. Do olovnatého benzínu se řadí benzíny s obsahem olova vyšším než 0,013g/l. Pokud má benzín obsah olova do 0,013g/l řadí se mezi bezolvnaté benzíny. U této komodity se všechny sledované země nachází nad minimální hranicí, která je stanovena EU. Nejvyšší zdanění jak pro olovnatý tak i pro bezolvnatý benzín používá Řecko. U olovnatého benzínu používá Řecko sazbu vyšší téměř o 61% než je stanovená hranice EU. U bezolvnatého benzínu používá sazbu vyšší než EU o 86%. ČR používá sazbu u olovnatého, ale i u bezolvnatého benzínu nejnižší sazby z uvedených zemí. Jak již bylo uvedeno, olovnatý benzín se už nesmí v České republice ani ostatních vybraných zemích prodávat. Norsko prodává benzín s náhražkou olova, ale klasický olovnatý benzín také neprodávají. Norsko používá sazby jednotné pro benzín olovnatý i bezolvnatý.

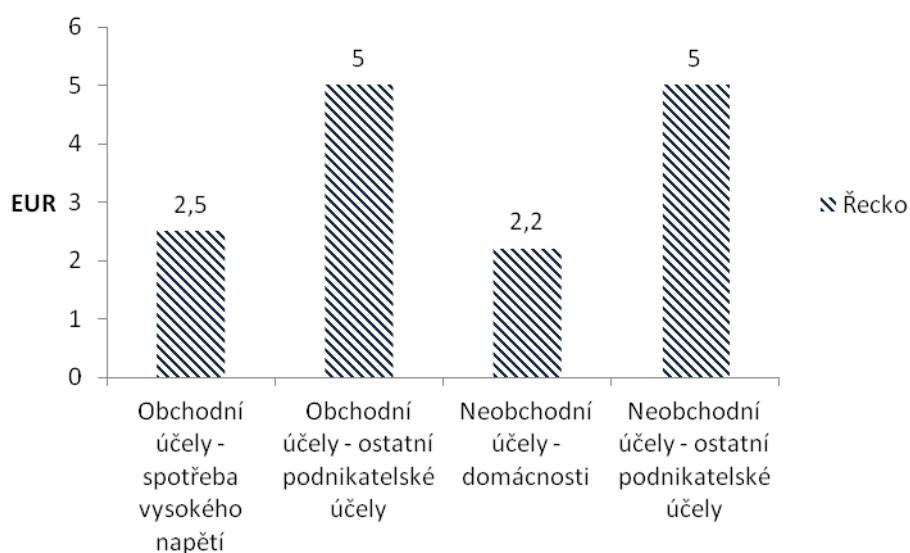
Obr. 11. Srovnání sazeb benzínu (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; Evropská komise, 2014; Směrnice Rady 2003/96/ES; Norsko, 2014a – vlastní zpracování)

Na následujícím Obr. 12. se nachází srovnání sazeb z elektřiny pro neobchodní a pro obchodní účely. Norsko nemá tohle rozdělení pro obchodní a neobchodní účely, ale dělí sazby na základní a sníženou. Za předpokladu, že základní sazba se užívá pro neobchodní účely a snížená sazba se užívá pro obchodní účely lze říci, že Norsko sazbou pro neobchodní účely převyšuje Řecko téměř 7 násobně a Českou republiku o 1340 %. Naopak sazbu pro obchodní účely má nejnižší. Česká republika převyšuje Norsko v obchodní sazbě o 91 % a Řecko převyšuje sazbu ČR o 143 %.

Obr. 12. Srovnání sazeb elektřiny (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; Evropská komise, 2014; Směrnice Rady 2003/96/ES; Norsko, 2014a – vlastní zpracování)

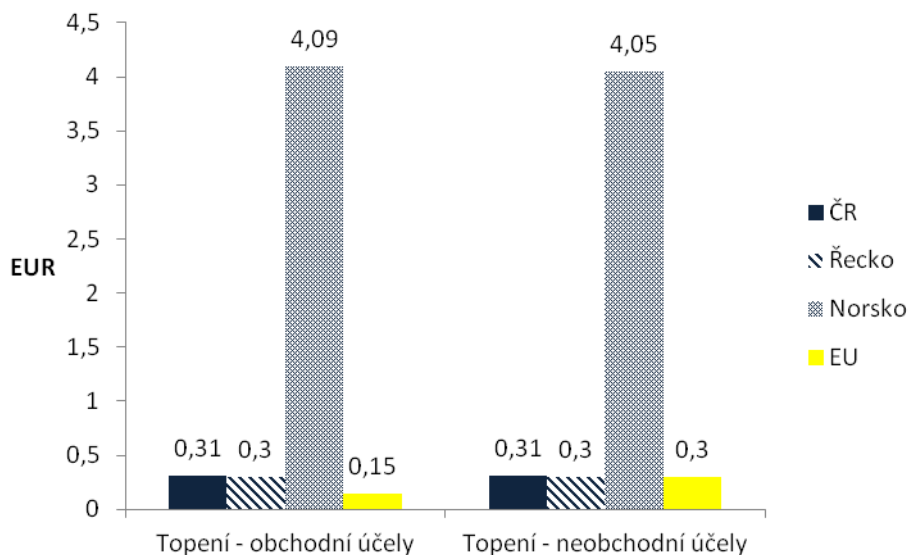
Na Obr. 13. se nachází rozdělení sazeb za elektřinu jen pro Řecko, protože Řecko rozděluje elektřinu do 4 skupin na rozdíl od ČR, Norska a členských zemí EU.

Obr. 13. Sazby elektřiny Řecka podle členění účelu (Zdroj: Evropská komise, 2014 – vlastní zpracování)

Na následujícím Obr. 14. se nachází srovnání sazeb pevných paliv v EUR/GJ. Sazba je rozdělena do dvou skupin a to na skupinu topení s obchodním účelem a na skupinu topení s neobchodními účely. Norsko i v této sazbě vyčnívá, pro obchodní i neobchodní účely

používá téměř stejnou sazbu. Sazba Norska je oproti ostatním státům vyšší o více než 1219 %. Sazby České republiky a Řecka se v obou případech téměř neliší. Česká republika převyšuje Řecko o 3 %.

Obr. 14. Srovnání sazeb pevných paliv (Zdroj: O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007; Evropská komise, 2014; Směrnice Rady 2003/96/ES; Norsko, 2014a - vlastní zpracování)

8.5 Shrnutí

Sazby ekologických daní jsou nejpodrobnější a nejrozsáhlejší v Norsku. V Norsku byly také naměřeny nejnižší počty emisí síry a oxid dusíku se v roce 2011 razantně zvýšily. Norsko je země, která využívá vodní energie namísto klasických elektráren, které vypouští spálené škodliviny do ovzduší. V České republice se také nachází několik vodních elektráren, ale ne v takovém množství jako v Norsku. Dokonce se uvádí, že Norsko vyrobí 99 % veškeré elektřiny ve vodních elektrárnách. (Leschingerová, 2011)

Řecko u většiny komodit používá vyšší sazby než ČR. Výjimku tvoří zemní plyn použitý pro pohonné hmoty, u kterého Řecko používá nulovou spotřební daň. Také u benzínu používá Řecko nejvyšší zdanění. Zdanění elektřiny Řecko jako jediný členský stát rozděluje do 4 kategorií, jak lze vidět na Obr. 13. Pouze u pevných paliv používá Řecko nejnižší sazby zdanění. U plynových olejů použitých na pohonné hmoty a u petroleje použitého na pohonné hmoty používá Řecko minimální sazby stanovené EU. U pevných paliv použitých

pro neobchodní účely používá Řecko také minimální sazbu zdanění podle EU. Myslím si, že Řecko si vytvořilo soustavu zdanění, která odpovídá jejich potřebám, protože se ve většině případů nepodřizují jen na minimální sazby stanovené EU.

Norsko se ve všech vybraných komoditách chová odlišně. U zemního plynu používá nejnižší sazby, což by mohlo souviset s tím, že v Norsku je úplně odlišný život. Teplota je celoročně nižší a denní světlo je zde kratší dobu atd. U zemního plynu může být tak nízké zdanění z toho důvodu, že ho spotřebují mnoho na topení. Benzín Norsko zdaňuje vyšší sazbou než ČR. Základní sazbu z elektřiny používá Norsko mnoho násobně vyšší než ostatní země. Snížená sazba z elektřiny je u Norska naopak nejnižší. Sazbu pevných paliv Norsko opět několika násobně převyšuje.

8.6 Návrhy pro Českou republiku

V České republice nemají environmentální daně dlouholetou tradici. Vyvíjet se budou ještě některé sazby upravovat a navyšovat zatím je stanovený přesný plán pro navýšení daně ze zemního plynu pro dopravní účely a to až po rok 2020, kdy se tato sazba vyšplhá na 264,80 Kč/MWh. Tvorba kvalitní soustavy environmentálních daní není jednoduchá záležitost a při vytváření je nutné myslet především do budoucna. Pozitivní je přístup EU, který nutí členské země zasahovat do využívání přírodních zdrojů. Každý stát, má však specifická odvětví, která znečišťují životní prostředí. Proto by se měla každá země zamyslet, ve kterých oblastech je třeba co nejrychleji zakročit. Česká republika zavedla v roce 1993 zdanění minerálních olejů a v roce 2008 daň ze zemního plynu, z pevných paliv a z elektřiny. Tyto sazby ČR zaváděla především kvůli EU a od zavedení se téměř nic nezměnilo. Považuji za dobré se jinými státy inspirovat, ale přece každý stát má trochu jiné problémy a proto by bylo třeba zapracovat na zlepšení soustavy environmentálních daní.

Na základě provedené analýzy dále usuzuji, že velmi pozitivním prvkem systém ekologických daní v Norsku je povinnost při čerpání ekologických zdrojů část získaného užítka odkládat na budoucí výdaje spojené s ochranou životního prostředí. Tímto způsobem si vytváří rezervy a mají dostatek investic na ochranu životního prostředí. Nicméně vzhledem k reálnému rozsahu dobývání nerostných surovin v ČR by takové opatření mělo pouze okrajový dopad. Do ochrany životního prostředí je třeba investovat peníze, protože příroda není omezená a tak velké zásahy, kterých se každodenně dopouštíme, nemohou zůstat bez následků.

Při tvorbě environmentální soustavy daní je třeba se rozhodnout, které oblasti budou sledovány a dále zda stát bude používat podpůrné metody znevýhodnění statků na trhu nebo hrozbu sankcí. Výrobky, které nejsou škodlivé k životnímu prostředí, je nutné na trhu cenově zvýhodnit a tím oddělit od výrobků, které naopak škodlivé jsou. Za hodně důležitou považují prevenci, ale určitě je potřeba, aby byly stanoveny i tvrdé pokuty v případě porušení zákona. Jedním z cílů environmentální soustavy daní je snížit spotřebu „vadných“ komodit a podpořit komodity alternativní.

Do systému environmentálních daní navrhuji zavést zdanění staveb na zelené louce, tzv. greenfields, které se nachází v podkapitole 2.3.2. Tuto daň bych zavedla hlavně pro komerční subjekty. Zdanění by přinášelo několik výhod. Z pohledu ochrany životního prostředí by se jednalo o zachování přírody a z pohledu motivace by byl podpořen vyšší zájem o investice do starších budov. Rostoucí počet průmyslových zón, které vznikají na orné půdě, většinou úrodné, si vyžaduje větší pozornost. Není však vhodné úplně odradit případné investory, jelikož tyto objekty přinášejí spoustu nových pracovních míst a zvyšují životní úroveň.

Další prostor pro zavedení daně, je při koupi automobilu s vysokou spotřebou pohonných hmot. Platí, že čím větší je spotřeba paliva, tím větší jsou emise vypouštěných plynů. Jednalo by se o jednorázovou daň, která by se platila při koupi vozidla. Tato daň by se zavedla postupně, aby měli výrobci automobilů možnost připravit se na chystanou změnu. Změna by měla vést k uvědomění potenciálního zákazníka, o dopadech na životní prostředí a zvýhodnění prodeje úspornějších motorů. Mezi nevýhody by patřilo například nelogické umístění slabších motorů za účelem zachování zákazníků.

Případně by mohly být zavedené kontroly starších automobilů, aby se zabránilo velkému množství emisí. Podobné zdanění používá Norsko u vozidel starších 4 let. Tyto vozidla musí pak každý rok procházet technickým měřením na emise a podle toho jak velké množství emisí automobil vypouští, je zařazen do skupiny emisí podkapitola 6.1.

Žádný z návrhů se netýkal Řecka, jelikož dodržuje stejné podmínky, jako ČR jen se u některých komodit odlišuje vyššími sazbami zdanění. Norsko používá propracovanější systém soustavy daní, a proto mě inspirovalo především Norsko.

V Tab. 24. Jsou návrhy, které by mohly zlepšit situaci v České republice.

Tab. 24. Návrhy pro Českou republiku (vlastní zpracování)

Návrh	Dopad na veřejné rozpočty	Dopad na životní prostředí
Jednorázové zdanění automobilů	Pozitivní	Pozitivní
Častější kontroly starších automobilů	Pozitivní	Pozitivní
Greenfields zdanění stavby	Pozitivní	Pozitivní

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo provést srovnání systémů environmentálních daní České republiky a vybraných států. Analýza ekologických sazeb byla provedena komparací z ekonomického pohledu a srovnáním sazeb energetických daní. Dalším cílem této práce bylo stanovit možné změny systému environmentálních daní pro Českou republiku.

V praktické části jsem analyzovala jednotlivé systémy vybraných zemí a následně jsem jejich sazby srovnala u elektřiny, benzínu, zemního plynu a pevných paliv. Sazby těchto komodit se liší podle účelu, na které jsou užívány. V některých případech jsou tyto komodity zcela osvobozeny od daně. Minimální sazby jsou stanoveny směrnicí Rady EU 2003/96 ES, kterými se musí řídit všechny členské země Evropské unie. Každý členský stát má povinnost stanovenou hranici dodržovat, ale záleží to jen na samotné zemi, zda chce vybírat vyšší daně, může si stanovit i vyšší sazby.

Návrhy na zlepšení environmentální soustavy v České republice jsou následující. Zdanění staveb na zelené louce tzv. greenfields. Tato problematika se nachází v podkapitole 2.3.2. Zdanění staveb na zelené louce by mělo motivovat investory k tomu, aby stavbu přesunuli na místo, kde již nějaká výrobní hala stála. Dále navrhuji jednorázové zavedení ekologické daně z automobilových motorů a to hned při koupi nového vozidla a zároveň bych zavedla zvýšení kontrol u starších automobilů. Kontroly by mohly být prováděny u automobilu starších než 5 let a to například každoročně. Nová zdanění by přinášela několik výhod. Zdanění staveb na zelené louce by přinášelo výhody v oblasti ochrany životního prostředí a dále výhody motivačního charakteru. Jednorázová ekologická daň z automobilových motorů by se snažila o ochranu životního prostředí a dále by donutila zákazníky zamyslet se nad negativními dopady na životním prostředí.

Z navrhovaných změn není žádná spojená s Řeckem. Řecko je členem EU delší dobu a současné zdanění, které používá je na totožné komodity, které používá ČR. Některé sazby používá vyšší, ale kategorie zdanění jsou dány EU.

Na základě provedené analýzy dále usuzuji, že velmi pozitivním prvkem systém ekologických daní v Norsku je povinnost při čerpání ekologických zdrojů část získaného užítka odkládat na budoucí výdaje spojené s ochranou životního prostředí. Tímto způsobem si vytváří rezervy a mají dostatek investic na ochranu životního prostředí. Nicméně vzhledem k reálnému rozsahu dobývání nerostných surovin v ČR by takové opatření mělo pouze okrajový dopad.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. BusinessInfo, 2013. Ekologické daně. *BusinessInfo.cz* [online]. [cit. 2014-04-07].
Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/ekologicke-dane-3532.html>
2. Celní správa ČR, © 2009. Ekologické daně: *Celní správa České republiky*. [online].
[cit. 2014-04-06]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/ekologicke-dane/Stranky/default.aspx>
3. Česko, 2009. Zákon daňový řád [online]. [cit. 2014-03-03]. Dostupné z:
<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>
4. ČEZ, [b. r.]. EMISE A IMISE. *ČEZ* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z:
http://www.cez.cz/edee/content/file/static/encyklopedie/encyklopedie-energetiky/02/emise_3.html
5. ČSÚ, 2013. Příjmy z ekologických daní. *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z:
[http://www2.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/860043A155/\\$File/1607130112.pdf](http://www2.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/860043A155/$File/1607130112.pdf)
6. DESIGN – MOTION, 2007. (*Návrh k daňové reformě Řecka*). Athény (Řecko), 7 s.
Dostupné z: <http://www.ellet.gr/sites/default/files/Genikes%20arxes.pdf>
7. Eco smes, 2004. *Typy ekologických daní* [online]. [cit. 2014-04-06]. Dostupné z:
<http://www.ecosmes.net/cm/navContents?!=EL&navID=ecoTaxes&subNavID=1&pagID=10&flag=1>
8. Ekonomie, © 2006-2007. Daňový systém ČR. *Ekonomie* [online]. [cit. 2014-04-30].
Dostupné z:
http://ekonomie.topsid.com/index.php?war=danova_soustava_ceske_republiky
9. EKONOMIKA, MARKETING, MANAGEMENT, [b. r.]. Daňová soustava.
EKONOMIKA, MARKETING, MANAGEMENT [online]. [cit. 2014-04-30].
Dostupné z: <http://cit.vfu.cz/emm/danova%20soustava.htm>
10. ESF, ©2008. Oxidu dusíku. *Vítejte na zemi* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z:
<http://www.vitejtenazemi.cz/vzduch/index.php?article=130>
11. Eurostat, 2013a. Emise oxidu síry. *Eurostat* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=en&pcode=tsdpc260>
12. Eurostat, 2013b. Emise oxidu dusíku. *Eurostat* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z:

- <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdpc270&plugin=1>
13. Eurostat, 2013c. Produkce odpadů podle ekonomické aktivity a nebezpečnosti (2010). *Eurostat* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=ten00107&plugin=1>
 14. Eurostat, 2013d. Environmental tax statistics. *Eurostat* [online]. [cit. 2014-05-04]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Environmental_tax_statistics#Further_Eurostat_information
 15. Eurostat, 2013e. Environmental tax revenues. *Eurostat* [online]. [cit. 2014-05-04]. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_SDDS/en/env_ac_tax_esms.htm
 16. Eurostat, 2013f. Taxation and Customs a Eurostat. *Taxation trends in the European Union: data for the EU member states, Iceland and Norway* [online]. ed. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 [cit. 2014-04-06]. ISBN 978-927-9288-524. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-13-001/EN/KS-DU-13-001-EN.PDF
 17. Eurostat, 2014. Databáze Eurostatu. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2014-04-17]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=ten00072>
 18. Evropská komise, 2012. *Globální monitoring životního prostředí a bezpečnosti*. [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: http://erawatch.jrc.ec.europa.eu/erawatch/opencms/information/country_pages/eu/eu_organisation/europeanorg_mig_0034
 19. Evropská komise, 2014. EXCISE DUTY TABLES: Part II – Energy products and Electricity. In: *REF 1039 January 2014*.
 20. Evropská unie, 1995-2014a. Česká republika. *Evropská unie* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/czechrepublic/index_cs.htm
 21. Evropská unie, 1995-2014b. Řecko. *Evropská unie* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/greece/index_cs.htm

22. GAS s. r. o., © 2007 – 2010. Zemní plyn. *Zemní plyn* [online]. [cit. 2014-04-18].
Dostupné z: <http://www.zemniplyn.cz/plyn/default.htm>
23. Hungas s. r. o., © 2012-2013. CO JE TO LPG?. *Hungas* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: <http://www.hungas.cz/odborne-informace/co-je-to-lpg>
24. KOČÍKOVÁ, Pavla, 1998. Evropská unie a životní prostředí: politiky, strategie, legislativa. Ostrava: Montanex, 182 s. ISBN 8085780984
25. KUBÁTOVÁ, Zuzana a Pavel ŠMÍD, 2006. Plynáři investují do stavby plnění miliardu. *Hospodářské noviny* [online]. [cit. 2014-05-15]. Dostupné z: <http://hn.ihned.cz/c1-22898225-plynari-investuji-do-stavby-plniren-miliardu>
26. Kurzy měn, © 2000 – 2014. *Kurzy měn* [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/kurzy-men/>
27. LESCHINGEROVÁ, Marie, 2011. Norsko vyrábí 99 % elektřiny ve vodních elektrárnách. *Nazeleno* [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: <http://www.nazeleno.cz/energie/vodni-energie/norsko-vyrabi-99-elektriny-ve-vodnich-elektrarnach.aspx>
28. MEZŘICKÝ, Václav, 2005. Environmentální politika a udržitelný rozvoj. Vyd. 1. Praha: Portál, 207 s. ISBN 8073670038.
29. MOLDAN, Bedřich, 2003. (Ne)udržitelný rozvoj: ekologie - hrozba i naděje. 2. vyd. Praha: Karolinum, 141 s. ISBN 8024607697.
30. MŽP, © 2008 – 2012. Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: http://www.mzp.cz/cz/kjotsky_protokol
31. MŽP, [b. r.]. Ekonomické nástroje a environmentální politika. *Ministerstvo životního prostředí* [online]. [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/9D15718E27233551C1256FC0004232DC/\\$file/z3_ekonnastr.html](http://www.mzp.cz/osv/edice.nsf/9D15718E27233551C1256FC0004232DC/$file/z3_ekonnastr.html)
32. MŽP, [2007]. Principy a harmonogram ekologické daňové reformy. Ministerstvo životního prostředí [online]. [cit. 2014-04-30]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/edr/\\$FILE/OEDN-Koncepce-20130913.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/edr/$FILE/OEDN-Koncepce-20130913.pdf)
33. Norsko, 2003. FINANSDEPARTEMETET: Posouzení spotřebních daní. *Finansdepartementet (Ministerstvo financí Norsko)* [online]. [cit. 2014-04-06].

- Dostupné z: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/nouer/2007/nou-2007-8/9/3.html?id=478093>
34. Norsko, 2014a. Státní rozpočet: Nepřímé daňové sazby pro rok 2013 a 2014. *Ministerstvo financí Norsko* [online]. [cit. 2014-04-17]. Dostupné z: <http://www.statsbudsjettet.no/Tilleggsproposisjon-2014/Artikler/Avgiftssatser-i-2013-og-2014/>
35. Norsko, 2014b. Emise skleníkových plynů, 1990-2012, konečnými čísly. *Statistiky Norska* [online]. [cit. 2014-04-17]. Dostupné z: <http://www.ssb.no/en/natur-og-miljo/statistikker/klimagassn/aar-enderlige/2014-01-30?fane=tabell&sort=nummer&tabell=160425>
36. O nás? S námi!, 2003. Co přinese/změní environmentální daňová reforma. *O nás? S námi!* [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: <http://udrzitelnvyrozvoj.ecn.cz/temata-detail.shtml?cmd%5B782%5D=x-782-133592>
37. O stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007. Zákon č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů. In: *85/2007*. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=65109&fulltext=&nr=261~2F2007&part=&name=&rpp=100#local-content>
38. OECD, © 2010. *Taxation, Innovation and the Environment* [online]. [cit. 2014-05-14]. ISBN 978-92-64-08762-0. Dostupné z: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/environment/taxation-innovation-and-the-environment_9789264087637-en#page1
39. OECD, [2011]. Databáze o nástrojích používaných pro politiku životního prostředí. *OECD* [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: http://www2.oecd.org/eoicst/queries/QueryResult_7.aspx?Key=182ed642-2d09-4542-824d-93460895c544&QryCtx=1
40. OECD, [2014]. Database on instruments used for environmental policy. *OECD* [online]. [cit. 2014-05-15]. Dostupné z: http://www2.oecd.org/eoicst/queries/QueryResult_4.aspx?Key=931678e7-5d5c-457f-a879-36ec55172afd&QryCtx=3&QryFlag=3
41. OSN, 1997. In: *KJÓTSKÝ PROTOKOL K RÁMCOVÉ ÚMLUVĚ ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ O ZMĚNĚ KLIMATU* [online]. [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: [http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/kjotsky_protokol/\\$FILE/OMV-cesky_protokol-20081120.pdf](http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/kjotsky_protokol/$FILE/OMV-cesky_protokol-20081120.pdf)

42. OZE (Obnovitelné zdroje energie), 2010 - 2013. *Ceny energie* [online]. [cit. 2014-05-15]. Dostupné z: <http://www.cenyenergie.cz/obnovitelne-zdroje-energie-oze/>
43. POLÁŠKOVÁ, Anna, 2011. Úvod do ekologie a ochrany životního prostředí. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 283 s., [16] s. obr. příl. ISBN 978-80-246-1927-9
44. Převody jednotek, © 2002 – 2014. *Převody jednotek* [online]. [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: <http://www.jednotky.cz/>
45. RITSCHELOVÁ, Iva, 2004. Úvod do ekonomiky životního prostředí. Vyd. 2., upr. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, Fakulta životního prostředí, 110 s. ISBN 80-7044-581-5
46. SCHAUHUBEROVÁ, Markéta, [b. r.]. ČESKÁ PLYNÁRENSKÁ UNIE. *Rozvoj CNG v dopravě*. Dostupné z: http://old.cappo.cz/ftp/10_prezentace_cpu_marketa_schauhuberova.pdf
47. Směrnice Rady 2003/96/ES. Komise předložila návrh na revizi směrnice o zdanění energetických produktů. *Euroskop* [online]. 2011 [cit. 2014-05-15]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8439/18875/clanek/dane-v-dubnu-2011>
48. ŠIROKÝ, Jan, 2008. Daňové teorie: s praktickou aplikací. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, xvi, 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
49. ŠIROKÝ, Jan, 2013. Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru. 6. aktualiz. a přeprac. vyd. včetně CD. Praha: Linde Praha, 386 s. ISBN 978-80-7201-925-0.
50. TIETENBERG, Thomas H a Lynne LEWIS, c2012. *Environmental & natural resource economics*. 9th ed. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education, xxviii, 666 s. ISBN 978-0-13-139257-1.
51. Unilever, © 2014. SKLENÍKOVÉ PLYNY. *Unilever* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: <http://www.unilever.cz/sustainable-living/greenhousegases/>
52. UNION, 2013. Taxation and Customs a EUROSTAT. *Taxation trends in the European Union: data for the EU member states, Iceland and Norway* [online]. ed. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013 [cit. 2014-04-06]. ISBN 978-927-9288-524. Dostupné z: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-DU-13-001/EN/KS-DU-13-001-EN.PDF

53. *United Nations Framework Convention on Climate Change, 2006. KYOTO
PROTOCOL.* Dostupné z:

http://unfccc.int/files/essential_background/kyoto_protocol/application/pdf/kpstats.pdf

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1. Dělení ekonomických nástrojů ochrany ŽP.....</i>	16
<i>Obr. 2. Podíl příjmů z environmentálních daní podle typu daně</i>	21
<i>Obr. 3. Celková roční emise skleníkových plynů CO₂</i>	47
<i>Obr. 4. Celková roční emise síry</i>	48
<i>Obr. 5. Celková roční emise NO_x.....</i>	48
<i>Obr. 6. Složení vyprodukovaného odpadu za rok 2010</i>	49
<i>Obr. 7. Příjmy z ekologických daní.....</i>	50
<i>Obr. 8. Celkové výdaje na ochranu životního prostředí</i>	50
<i>Obr. 9. Srovnání sazeb zemního plynu</i>	53
<i>Obr. 10. Vývoj environmentální daňové sazby ze zemního plynu v období od roku 2014 - 2020 ČR.....</i>	54
<i>Obr. 11. Srovnání sazeb benzínu</i>	55
<i>Obr. 12. Srovnání sazeb elektřiny.....</i>	56
<i>Obr. 13. Sazby elektřiny Řecka podle členění účelu.....</i>	56
<i>Obr. 14. Srovnání sazeb pevných paliv.....</i>	57

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1. Sazby daně zemního plynu a ostatních plynů rozděleno podle účelu v Kč/MWh ČR.....</i>	31
<i>Tab. 2. Sazby benzínu, plynových olejů a petroleje ČR.....</i>	33
<i>Tab. 3. Sazby zemního plynu, uhlí a koksu ČR.....</i>	33
<i>Tab. 4. Sazby těžkého topného oleje a LPG ČR.....</i>	34
<i>Tab. 5. Sazby elektřiny ČR.....</i>	34
<i>Tab. 6. Sazby benzínu, plynových olejů a petroleje Řecko.....</i>	36
<i>Tab. 7. Sazby těžkého topného oleje a LPG Řecko.....</i>	36
<i>Tab. 8. Sazby zemního plynu, uhlí a koksu Řecko.....</i>	37
<i>Tab. 9. Sazby elektřiny Řecko.....</i>	37
<i>Tab. 10. Sazby daní z Emise NO_x, CO₂ v dopravě Norsko.....</i>	39
<i>Tab. 11. Sazby daně z paliv Norsko.....</i>	40
<i>Tab. 12. Sazby daně elektrické energie Norsko.....</i>	41
<i>Tab. 13. Základní sazby minerálních olejů Norsko.....</i>	41
<i>Tab. 14. CO₂ daň z minerálních výrobků Norsko.....</i>	41
<i>Tab. 15. Sazby minerálních olejů rozdělených dle odvětví Norsko.....</i>	42
<i>Tab. 16. Sazby daně ze síry, likvidace odpadů a obalů Norsko.....</i>	42
<i>Tab. 17. Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na pohonné hmoty.....</i>	44
<i>Tab. 18. Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na pohonné hmoty používané pro účely stanovené v čl. 8 odst. 2.....</i>	45
<i>Tab. 19. Minimální úrovně zdanění uplatnitelné na paliva a elektřinu.....</i>	45
<i>Tab. 20. Srovnání sazeb benzínu.....</i>	51
<i>Tab. 21. Srovnání sazeb elektřiny.....</i>	52
<i>Tab. 22. Srovnání sazeb pevných paliv.....</i>	52
<i>Tab. 23. Srovnání sazeb zemního plynu.....</i>	53
<i>Tab. 24. Návrhy pro Českou republiku.....</i>	60

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P1: Přehled zemí, které mají na základě Kjótského protokolu omezit své emise

**PŘÍLOHA P I: PŘEHLED ZEMÍ, KTERÉ MAJÍ NA ZÁKLADĚ
KJÓTSKÉHO PROTOKOLU OMEZIT SVÉ EMISE**

Stát	Limit emisí 1)	Datum ratifikace
Austrálie	108	3. 12. 2007 - Ratifikovalo na konferenci o změnách klimatu na Bali
Belgie	92	31. 5. 2002
Bulharsko*	92	15. 8. 2002
Česká republika*	92	15. 11. 2001
Dánsko	92	31. 5. 2002
Estonsko*	92	14. 10. 2002
Evropské společenství 2)	92	31. 5. 2002
Finsko	92	31. 5. 2002
Francie	92	31. 5. 2002
Chorvatsko*	95	dosud neratifikovalo 3)
Irsko	92	31. 5. 2002
Island	110	23. 5. 2002
Itálie	92	31. 5. 2002
Japonsko	94	4. 6. 2002
Kanada	94	17. 12. 2002
Lichtenštejnsko	92	3. 12. 2004
Litva*	92	3. 1. 2003
Lotyšsko*	92	5. 7. 2002
Lucembursko	92	31. 5. 2002
Maďarsko*	94	21. 8. 2002
Monako	92	dosud neratifikovalo

Německo	92	31. 5. 2002
Nizozemí	92	31. 5. 2002
Norsko	101	30. 5. 2002
Nový Zéland	100	19. 12. 2002
Polsko*	94	13. 12. 2002
Portugalsko	92	31. 5. 2002
Rakousko	92	31. 5. 2002
Rumunsko*	92	19. 3. 2001
Ruská federace*	100	18. 11. 2004
Řecko	92	31. 5. 2002
Slovensko*	92	31. 5. 2002
Slovinsko*	92	2. 8. 2002
Španělsko	92	31. 5. 2002
Švédsko	92	31. 5. 2002
Švýcarsko	92	9. 7. 2003
Ukrajina*	100	12. 4. 2004
USA	93	nehodlají ratifikovat
Velká Británie	92	31. 5. 2002

Poznámky a vysvětlivky:

Hvězdičkou * jsou označeny země přecházející na tržní ekonomiku.

1) Limit emisí je uveden v procentech a udává poměr průměrných emisí za pětileté období 2008–2012 oproti základnímu roku, kterým je zpravidla rok 1990,

2) Evropským společenstvím se zde míní 15 „starých zemí“ Evropské unie (tedy před rozšířením EU z května 2004). Tyto země se zavázaly splnit své závazky z Kjóta společně, je tedy možné, že některé země EU15 svůj závazek fakticky nesplní, ale EU15 jako celek ano.

3) Chorvatsko tvrdí, že není schopno stanovený cíl snížení emisí splnit a žádá proto o jeho změkčení

(United Nations Framework Convention on Climate Change, 2006)